K dejinám chát na Šachtičke pod Panským dielom

CHATA SKI klubu a KSTL NA ŠACHTIČKE POD PANSKÝM DIELOM 1937 - 1945
CHATY TJ LOKOMOTÍVA NA ŠACHTIČKE POD PANSKÝM DIELOM 1967 - 1973

Pôvodnú chatu Pod Panským dielom (950 m n.m.) vybudoval a vlastnil Ski klub Banská Bystrica (1937-1939). 31.5.1939 sa KČST odbor BB + KČST odbor Radvaň + Ski klub BB, zlúčili do KSTL BB a chata prešla do majetku KSTL. V tomto súpise sú záznamy o pôvodnej chate na Šachtičke zo Zápisníc KČST v Ban.Bystrici 1928-1938, Zápisníc KSTL Ban.Bystrica 1939-1949, z dokumentov o SKI klube 1937-1938 a na strane 15 je Súpis dokumentov z rokov 1967-1990 o chatách TJ Lokomotíva Banská Bystrica na Šachtičke pod Panským dielom.

Archívny dokument : ***Chata Ski klubu Pod Panským dielom na Šachtičke - otvorená 26.12.1937***

Po preklenutí čiastočnej stagnácie sa r.1930 obnovila činnosť odbočky Karpatského spolku v BB a jednou z prvých úloh bola rekonštrukcia chaty na Panskom dieli (chata s rozhľadňou bola postavená v roku 1906). Žiadosti o finančnú pomoc adresované štátnym orgánom neboli úspešné, čiastočne preto pomohlo predsedníctvo Karpatského spolku a v r.1932-1933 darovalo príspevok na rekonštrukciu. Počas osláv 60.výr.založenia Karpatského spolku v r.1933 uviedla odbočka v BB zrekonštruovanú chatu na Panskom dieli znovu do prevádzky, za správcu chaty zvolený Ján Sabadoš. ***V apríli 1935 však chata pri požiari zhorela. Krajinský úrad podmienil finančnú pomoc tým, aby sa Karpatský spolok dohodol so SKI klubom na spoločnej stavbe, k dohode medzi spolkami nedošlo, stavba na mieste zhorenej chaty sa nerealizovala a SKI klub postavil a koncom decembra 1937 otvoril svoju chatu v sedle Šachtička pod Panským dielom.***
(Schvarc, M.: Karpatský spolok (Karpathenverein) v Banskej Bystrici a jeho činnosť v období prvej Československej republiky. -In: 120 rokov organizovanej turistiky v Banskej Bystrici.- Banská Bystrica, 2009.- S.24-25.)

Súpis publikovaných a archívnych dokumentov o chate SKI klubu a KSTL ktorá bola na Šachtičke pod Panským dielom v rokoch 1937-1945

Poznámka k terminológii : v niektorých príspevkoch sa pri uvádzaní informácií o chate v sedle Šachtička pod Panským dielom používa nepresné/nesprávne pomenovanie chata Panský diel, resp.chata na Panskom dieli...

1935

KOCUM: Lyžiarstvo na strednom Slovensku. *– In:* ***Krásy Slovenska****-Roč.14, č.9-10(1935), s.235-236. –* ***uvádza sa aj informácia : Najbližšou úlohou Skiklubu BB je stavba vlastnej chaty na Panskom Diele, ktorý svojimi skvelými terénmi najlepšie vyhovuje športovému lyžiarstvu. Plány chaty sú už hotové a miesto zaistené.***

Lyžiarstvo na strednom Slovensku. V krátkom čase konaly sa dve valné shromaždenia lyžiarskych korporácií a to Skiklubu v Banskej Bystrici a Západoslovenskej župy Sväzu lyžiarov RČS. vo Zvolene. Valného shromaždenia vo Zvolene zúčastnilo sa zpomedzi 21 klubov župy iba päť, čo je dôkazom malého záujmu, ktorý sa venuje slovenskému závodnému lyžiarstvu v kluboch. Za Sväz lyžiarov prišiel predseda bezkydskej župy ing. Sekanina. Na malý záujem klubov o činnosť župy (česť výnimkám!) sťažovali sa vo svojich výročných zprávach i jednateľ a náčelník. Veľká rozloha župy od Ružomberka až po Komárno a Bratislavu je najväčšou prekážkou riadneho organizačného rozvoja. Celé Považie na pr. nemá jediného skúšaného sudcu, a hádam len jediného cvičiteľa, hoci práve tam sú veľké lyžiarske odbory a kluby (Bratislava, Trenč. Teplice, Žilina, Trnava, Piešťany atď.) Náčelníctvo Západoslov. župy chce nedostatku funkcionárov odpomôcť usporiadaním dvoch kurzov v Žiline a Trnave, na ktorých sa majú zúčastniť všetky považské kluby. Dúfajme, že prejavia dostatočný záujem. — Nový výbor Západoslovenskej župy bol zvolený takto: predseda Ján Wünsch, KČST. B. Bystrica — náčelník J. Koudelka, Skiklub B. B. — podpredseda L. Bučan, KČST. Trnava — jednateľ V. Kocum, Skiklub B. B. —pokladník K. Reinhardt, Skiklub B. B. Do šesťčlenného výboru zvoleni boli pp. Bezrouk, KČST. Zvolen — dr. Dillinger, KČST. B. Bystrica — dr. V. Náběleк, Skiklub Bratislava — J. Teplický, KČST. Kremnica — štkpt. Soukup, KČST. Žilina. Revizori: ing. Hlava, KČST. Zvolen — Katzer, KČST. B. B. Náhradníci výboru: kpt. Zvejška, KČST. B. B. — Zapletal KČST. Zvolen, a štyri miesta pre Skiklub Trenčianske Teplice, SAC. Banská Štiavnica, KČST. Trenčín a KČST. Čadca. — Radostnejšie bolo VI. valné shromaždenie banskobystrického Skiklubu, ktorý za niekoľko rokov trvania vydobyl si predné miesto medzi slovenskými lyžiarskymi klubmi. Veľká účasť členstva bola dôkazom, ako sa zaujíma o všetky klubové podniky. Zo zpráv funkcionárov bola iste najzaujímavejšia náčelnícka, v ktorej obetavý prof. Koudelka vylíčil život klubu v minulej sezóne so stránky športovej. Klub mal spolu s dorastencami do 60 registrovaných závodníkov, mnohí dosiahli veľmi dobré výsledky na desiatich závodoch, ktorých sa klub zúčastnil. Niekoľkotisícovým nákladom upravil nový tréningový môstik v Laskomerskej doline, ktorý dovolí skoky do 40 m, a bude na výchovu nových skokanských talentov. Najbližšou úlohou klubu je stavba vlastnej chaty na Panskom Diele, ktorý svojimi skvelými terénmi najlepšie vyhovuje športovému lyžiarstvu. Plány chaty sú už hotové a miesto zaistené. V minulej sezóne utrpel Skiklub ťažké straty odchodom niekoľkých výborných pracovníkov. Bol to podpredseda pplk. M. Regentík, ing. Šubrt, Frant. Barborka, štkpt. Zaoral. Preto bolo treba výbor vhodne doplniť, čo sa i podarilo. Úfame, že nový výbor povedie klub k ďalším úspechom. Kocum.

1937 – *Dňa 26.decembra 1937 otvoril Skiklub Banská Bystrica slávnostným spôsobom svoju novú chatu pod Panským dielom. Po slávnosti boli klubové závody v behu na lyžiach.*

Nová chata. *– In: Naše noviny. – (15.10.1937). – Nová chata KČST, ktorú zamýšľa uskutočniť Klub čsl.turistov na „Šachtičke“ pod Panským dielom na nádhernej lúke.*

Drobničky zo Ski klubu Banská Bystrica. *– In: Naše noviny. – (19.11.1937). – Lyžiarska chata pod Panským dielom je už skoro hotová. Slávnostné otvorenie, ktoré bude spojené s klubovým pretekom v behu, chystá klub na 19.december 1937.*

Archívny dokument : ***List od: Ski klub Banská Bystrica. – Banská Bystrica, dňa 5.X.1937. – Komu: Slávna Mestská rada mesta Banskej Bystrice, Banská Bystrica.*** *– Slávna mestská rada ! Podpísaný SKI klub v Banskej Bystrici prosí Vás úctive, aby ste mu udeliť ráčili peňažitú podporu na stavbu lyžiarskej chaty na „Sachtičke“ pod Pánskym Dielom.*
Ski klub v Banskej Bystrici, ktorý si za svojej 8 ročnej existencie v našom meste nadobudol svojou športovou činnosťou obľuby u všetkých vrstiev občianstva a dobre prispel, najmä postavením široko-ďaleko dobre známeho lyžiarskeho môstka Gen.M.R.Štefánika, umožňujúceho poriadanie najväčších medzinárodných lyžiarskych závodov, k propagácii mesta Banskej Bystrice, ako skvelého športového a turistického strediska, vytkol si ďalší ***cieľ svojej činnosti v stavbe turistickej a lyžiarskej chaty. Zvolil si k tomu miesto veľmi výhodné i s hľadiska ďalšieho rozvoja cudzineckého ruchu nášho mesta a to krásne položenú lesnú čistinku, zvanú na „Šachtičke“ pod Panským Dielom, v nadmorskej výške 954 m. Chata, ktorá sa už nachodí v stavbe, bude zatým, pre omezené finančné prostriedky nášho klubu, len prízemná****, ale zato dostatočne priestorná a vybavená tak, aby v nej turista našiel, už či v lete, alebo v zime, útulok, odpočinok a osvieženie. Chata bude dobre prístupná tak od Banskej Bystrice, cez Sásovú, ako peknou lesnou cestou od Seliec a najkratší bude k nej výstup zo Španej Doliny, trvajúci slabú pol hodinku.*

Panský Diel, ktorý je najvýznačnejším vrchom v blízkom okolí nášho mesta, bol až do shorenia chatrnej útulne Karpathenvereinu na jeho vrcholi, najvyhľadávanejším turistickým i lyžiarskym terainom. Od shorenia tejto útulne, muselo sa ale mnoho turistov s ľútosťou zrieknuť pôžitku z krásnej túry na Panský Diel, lebo o náhradný útulok dosiaľ postarané nebolo.
Stavba chaty, podniknutá Ski klubom Banská Bystrica, bola doteraz už účinne podporená ministerstvom obchodu, Krajinským úradom a okresným výborom bansko-bystrickým. Niet preto pochyby, že si tento podnik zaslúži aj podpory mesta Banská Bystrica, tým viac, že nášmu mestu vyplynie z tejto šťastne položenej chaty, ktorá privábi iste mnoho cudzích turistov, značný prospech zo zvýšeného cudzineckého ruchu.
Keby snáď tohoročný rozpočet mesta poskytnutie podpory už nedovoľoval, úctive prosíme, aby nám bola povolená podpora na ťarchu rozpočtu na rok 1938.
Za prajné vybavenie ďakujúc, sme s úplnou úctou. Podpisy: predseda, tajomník, okrúhle razítko Ski klub Banská Bystrica.
Kópia dokumentu -In: Archív KST LOKO :Súbor SKI KLUB SCAN DOKUMENTOV. Originál je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.

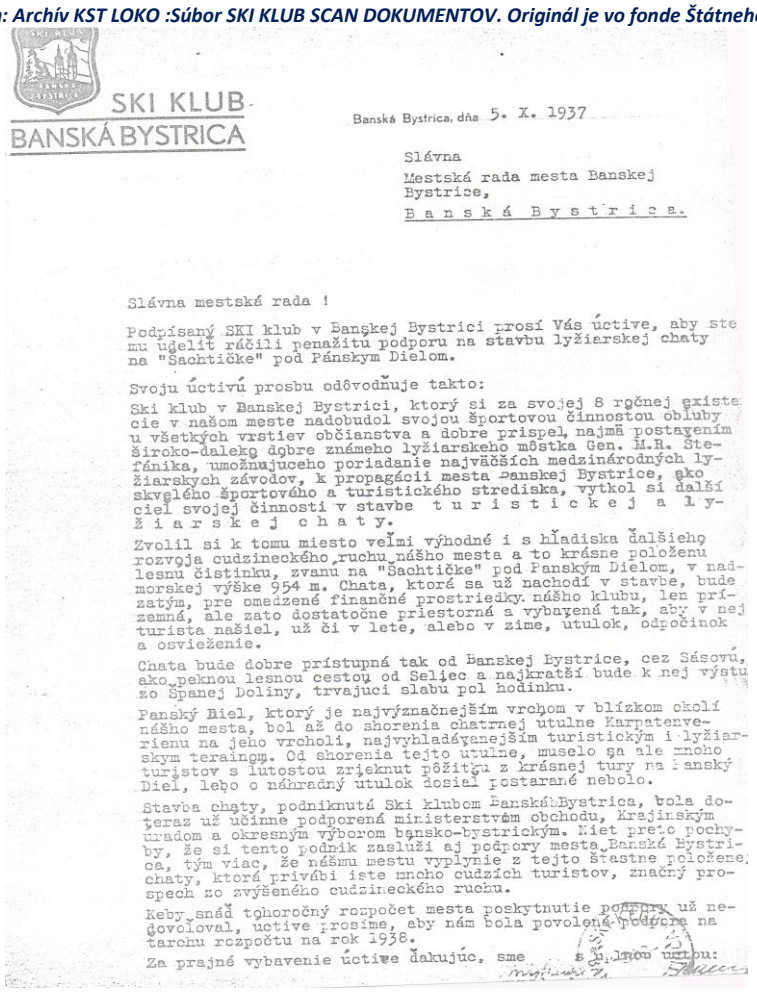

SKI KLUB
BANSKÁ BYSTRICA

Banská Bystrica, dňa 5. X. 1937

Slávna
Mestská rada mesta Banskej
Bystrice,
B a n s k á B y s t r i c a.

Slávna mestská rada !

Podpísaný SKI klub v Banskej Bystrici prosí Vás úctive, aby ste mu udelit ráčili penažitú podporu na stavbu lyžiarskej chaty na "Sachtičke" pod Pánskym Dielom.

Svoju úctivú prosbu odôvodňuje takto:

Ski klub v Banskej Bystrici, ktorý si za svojej 8 ročnej existecie v našom meste nadobudol svojou športovou činnostou obluby u všetkých vrstiev občianstva a dobre prispel, najmä postavením široko-daleko dobre známeho lyžiarskeho môstka Gen. M.R. Štefánika, umožňujuceho poriadanie najväčších medzinárodných lyžiarskych závodov, k propagácii mesta Banskej Bystrice, ako skvelého športového a turistického strediska, vytkol si další ciel svojej činnosti v stavbe t u r i s t i c k e j a l y ž i a r s k e j c h a t y.

Zvolil si k tomu miesto veľmi výhodné i s hľadiska ďalšieho rozvoja cudzineckého ruchu nášho mesta a to krásne položenu lesnu čistinku, zvanu na "Sachtičke" pod Panským Dielom, v nadmorskej výške 954 m. Chata, ktorá sa už nachodí v stavbe, bude zatým, pre omedzené finančné prostriedky nášho klubu, len prízemná, ale zato dostatočne priestorná a vybavená tak, aby v nej turista našiel, už či v lete, alebo v zime, utulok, odpočinok a osvieženie.

Chata bude dobre prístupná tak od Banskej Bystrice, cez Sásovú, ako peknou lesnou cestou od Seliec a najkratší bude k nej výstu zo Spanej Doliny, trvajuci slabu pol hodinku.

Panský Diel, ktorý je najvýznačnejším vrchom v blízkom okolí nášho mesta, bol až do shorenia chatrnej utulne Karpatenverienu na jeho vrcholi, najvyhladávanejším turistickým i lyžiarskym terainom. Od shorenia tejto utulne, muselo sa ale mnoho turistov s lutostou zrieknut pôžitku z krásnej tury na Panský Diel, lebo o náhradný utulok dosiel postarané nebolo.

Stavba chaty, podniknutá Ski klubom Banská Bystrica, bola doteraz už učinne podporená ministerstvom obchodu, Krajinským uradom a okresným výborom bansko-bystrickým. Niet preto pochyby, že si tento podnik zasluži aj podpory mesta Banská Bystrica, tým viac, že nášmu mestu vyplynie z tejto šťastne položenej chaty, ktorá privábi iste mnoho cudzích turistov, značný prospech zo zvýšeného cudzineckého ruchu.

Keby snáď tohoročný rozpočet mesta poskytnutie podpory už nedovoloval, uctive prosíme, aby nám bola povolená podpora na tarchu rozpočtu na rok 1938.

Za prajné vybavenie úctive ďakujúc, sme s úplnou uctou:

Archívny dokument : ***K tomuto listu je pripnutý nasledovný rukou písaný spis , opatrený spisovým razítkom Mestského úradu Banská Bystrica. Došlo 10.X.1937.-Číslo 14530, VI 2060/937. –*** *Mestská učtáreň ! Vydávam Vám na podanie zprávy, či a na ťarchu ktorej rozpočtovej položky mohla by byť žiadaná podpora odhlasovaná. B.B. 19.X.1937 starosta(podpis)*
Ctená mestská rada ! Úctive oznamujeme, že v rozpočte na r.1937 na podobnú podporu úver nemáme. V prípade, žeby mest.rada niečo odhlasovala, navrhujeme, aby odhlasovaná podpora zahrnutá bola do rozpočtu pre rok 1938. 22.X.1937 (rkp.podpis)
Kópia dokumentu -In: Archív KST LOKO :Súbor SKI KLUB SCAN DOKUMENTOV. Originál je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.

Nová chata Skiklubu B.Bystrica.- *In: KS.-Roč.16, č.10(1937), s.213.- Uverejnený text :* ***„Dňa 26.decembra 1937 otvoril Skiklub Ban.Bystrica slávnostným spôsobom svoju novú chatu pod Panským dielom. Po slávnosti boly klubové závody v behu na lyžiach.“***

1938

Archívny dokument : ***List č.14530. – 5.februára 1938. – Vec: Podpora na stavbu turistickej chaty.- Komu: Ski klub v Banskej Bystrici. –*** *V prípade, že sa pridržiavate vybavenia Vašej žiadosti zo dňa 5.októbra 1937 o podporu na stavbu lyžiarskej chaty pod Panským Dielom, prosíme aby ste nám urýchlene doposlali plán stavby, ako aj celkový rozpočet na túto. – Podpisy – vedúci notár a starosta.*
Kópia dokumentu -In: Archív KST LOKO :Súbor SKI KLUB SCAN DOKUMENTOV. Originál je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.

Archívny dokument : ***List od: Ski klub Banská Bystrica. – Banská Bystrica, dňa 8.II.1938. – Komu: Vysokoctená Rada mesta Banskej Bystrice, Banská Bystrica. – Predmet : Podpora na stavbu turistickej chaty****. – Potvrdzujúc príjem Vášho cteného prípisu č.14530/1938 zo dňa 5.t.m.,* ***dovoľujeme si Vám v prílohe zaslať presný plán našej turistickej chaty, postavenej na Sachtičke pod Panským Dielom.*** *Pokiaľ ide o stavebný náklad a úhradu oznamujeme Vám zdvorile : Pôvodne sme chceli postaviť poschodovú chatu s nákladom, rozpočítaným na Kč 85.045.-, Vnútorné zariadenie malo stáť Kč 20.000.-, Dovedna Kč 105.045.- Od prevedenia tohto projektu sme museli upustiť pre značné*

zvýšenie cien stavebného materiálu, najmä dreva a rozhodli sme sa postaviť predbežne len chatu prízemnú s možnosťou nastavenia poschodia. Skutočný náklad na prízemnú chatu, ktorá bola svojmu účelu odovzdaná dňa 26.XII.1937, činí Kč 64.105. Vnútorné zariadenie v jednoduchom, ale plne zodpovedajúcom prevedení nás stojí dosiaľ Kč 13.200. Celkový skutočný náklad chaty činí teda Kč 77.305. Úhrada stavebného nákladu : Podpora Krajinského výboru Kč 30.000. Podpora Okresného výboru B.Bystrica Kč 10.000. Podpora Ministerstva obchodu Kč 5.000. Z prostriedkov nášho klubu sme uhradili Kč 5.000. Ostáva nekryté a dosiaľ neuhradené Kč 27.305. Dovedna Kč 77.305. Stavebné práce boly skončené v decembri m.r., sú však ešte potrebné niektoré menšie úpravy, ktoré budeme môcť nechač previesť až na jar, takže počítame, že v máji t.r. bude chata komplet hotová a vystrojená. Neuhradený stavebný náklad, ako ráčite vidieť, je dosť značný a uvádza náš chudobný klub skutočne do katastrofálnej situácie. Vysokoctená Mestská rada by preto vykonala veľmi záslužný a blahodarný čin, keby nám účinnou finančnou podporou láskave pomohla z našej tiesne a umožnila tak hladké prevodzovanie chaty, ktorá sa už dnes teší všeobecnej pozornosti a oblube turistov a obecenstva. Úctive prosíme, aby naša takto doložená prosba o podporu bola láskave priaznive vybavená a sme v hlbokej úcte. –(dva podpisy a razítko)

Kópia dokumentu -In: Archív KST LOKO :Súbor SKI KLUB SCAN DOKUMENTOV. Originál je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.

V liste uvádzaná príloha :

Plán na stavbu drevenej lyžiarskej chaty pod Panským Dielom pre Ski klub v Banskej Bystrici. – 2 listy

Kópia dokumentu -In: Archív KST LOKO :Súbor SKI KLUB SCAN DOKUMENTOV

+

Archívny dokument : (k tomuto listu je pripojená takmer nečitateľná kópia rukou písaného spisu so spisovým razítkom : Mestský úrad Banská Bystrica. – Došlo 8.II.1938.- Číslo 1946 – Predné číslo 14530/37. *– Podpora telocvičnému spolku hl.7, tit.XV. r.1 – Kč 25.000. - Podpora....(nečitateľné) ...spolkom Kč 15.000.-*

Kópia dokumentu -In: Archív KST LOKO :Súbor SKI KLUB SCAN DOKUMENTOV. Originál je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.

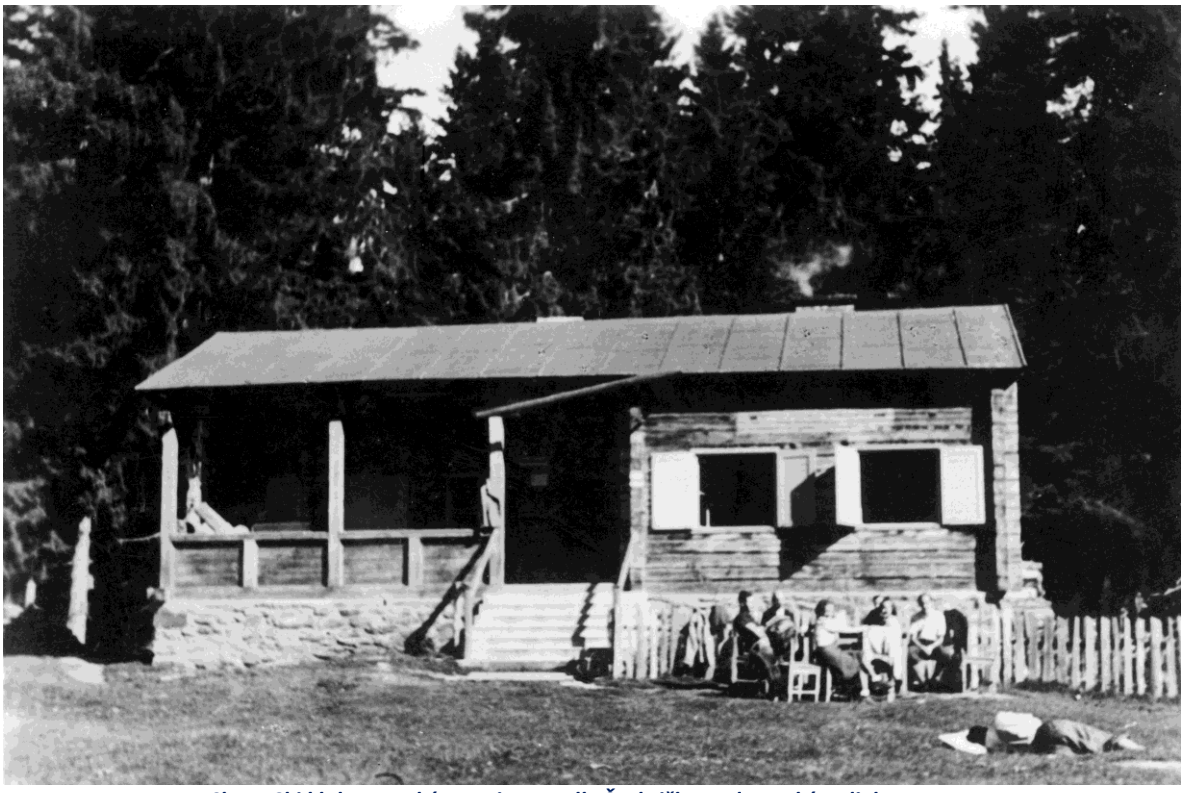

Chata Ski klubu Banská Bystrica v sedle Šachtička pod Panským dielom

Archívny dokument : Spis číslo :5880/1938. – Ski-klub v Banskej Bystrici – žiadosť o podporu na stavbu turistickej chaty pod Panským Dielom a o podporu na činnosť. – U z a v r e t i e. *– Mestská rada v smysle svojho zápisničného usnesenia č.246/1938 poukazuje Ski-klubu v Banskej Bystrici Kč 3.000, slovom tritisíc korún čsl. Podpory na stavbu turistickej chaty pod Panským Dielom z domohospodárstva na ťarchu „Udržovanie fotbalového ihriska-podpora turistickým spolkom“, hl.7, tit.XV.- r.4. Ďalej poukazuje rada Ski-klubu v Banskej Bystrici Kč 500, slovom päťsto korún čsl. Podpory na činnosť z domohospodárstva na ťarchu „Zdravotníctvo-podpora telocvičným spolkom“, hl.7, tit.XV., rubr.1. Súčasne upravuje rada mestskú pokladnicu, aby poukázané podpory Ski-klubu v Banskej Bystrici proti kolkovanej uspokojenke podľa II.stupnice vyplatila. Menovaný spolok sa vyzýva, aby do konca roka 1938 predložil vyúčtovanie poskytnutej podpory.*
O tomto sa upovedomuje : 1/ Mestská učtáreň. 2/ Ski-klub v Banskej Bystrici.

Banská Bystrica, 13.apríla 1938*. – Podpisy : vedúci notár a starosta.*

Kópia dokumentu -In: Archív KST LOKO :Súbor SKI KLUB SCAN DOKUMENTOV. Originál je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.

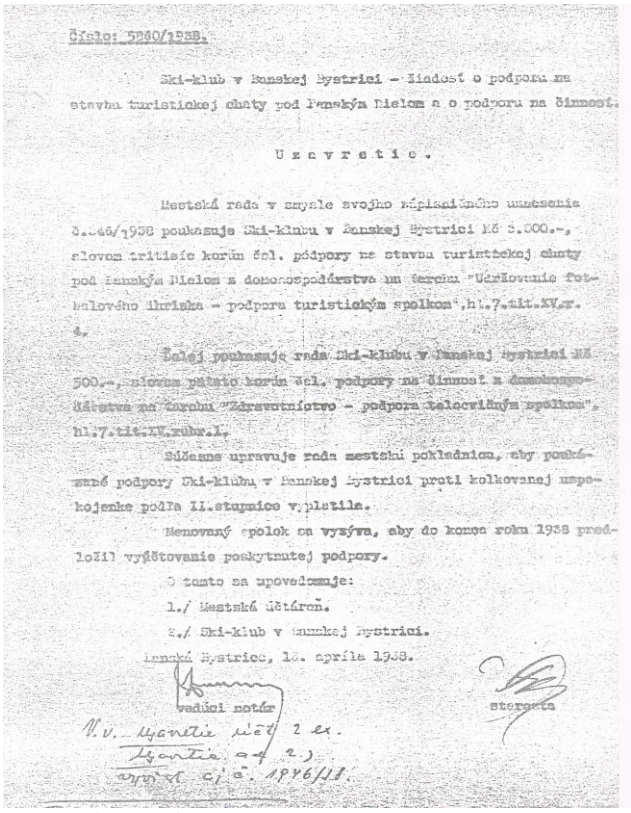

Číslo: 5240/1938.

Ski-klub v Banskej Bystrici – žiadosť o podporu na stavbu turistickej chaty pod Panským Dielom a o podporu na činnosť.

Uzavretie.

Mestská rada v smysle svojho kápisnického uznesenia č.246/1938 poukazuje Ski-klubu v Banskej Bystrici Kč 3.000.-, slovom tritisíc korún čsl. podpory na stavbu turistickej chaty pod Panským Dielom z domohospodárstva na účtu "Udržovanie fotbalového ihriska – podpora turistickým spolkom", hl.7.tit.XV.r. 4.

Ďalej poukazuje rada Ski-klubu v Banskej Bystrici Kč 500.-, slovom päťsto korún čsl. podpory na činnosť z domohospodárstva na účtu "Zdravotníctvo – podpora telocvičným spolkom", hl.7.tit.XV.rubr.1.

Súčasne upravuje rada mestskú pokladnicu, aby poskytnuté podpory Ski-klubu v Banskej Bystrici proti kolkovanej nepokojenke podľa II.stupnice vyplatila.

Menovaný spolok sa vyzýva, aby do konca roku 1938 predložil vyúčtovanie poskytnutej podpory.

O tomto sa upovedomuje:

1./ Mestská účtáreň.

2./ Ski-klub v Banskej Bystrici.

Banská Bystrica, 1.6. apríla 1938.

vedúci notár

starosta

N.v. Uznesie účt 2 ex.
Uznesie. od 2.
aspr. cj. č. 1946/11.

(Mestská rada Banskej Bystrice(1.4.1938)-Uznesenie o poskytnutí finančnej podpory na stavbu chaty pod Panským Dielom.)

Archívny dokument : ***Výťah zo zápisnice, napísanej v zasadnutí mestskej rady mesta Banskej Bystrice, ktoré sa konalo dňa 6.apríla 1938 v mestskej radnej sieni. – Číslo : 246/ 1946/1938.***
Ski-klub v Banskej Bystrici – žiadosť o podporu na stavbu turistickej chaty pod Panským Dielom a na činnosť. Mestská rada jednohlasne usnáša sa poskytnúť Ski-klubu v B.Bystrici 3000 Kč, slovom tritisíc korún čsl. Podpory na stavbu turistickej chaty pod Panským Dielom z domohospodárstva na ťarchu „Udržovanie fotbalového ihriska-podpora turistickým spolkom“, hl.7.tit.XV.rubr.4. Súčasne mestská rada poskytuje Ski-klubu v Mieste Kč 500, slovom päťsto korún čsl. Na ťarchu „Zdravotníctvo-podpora telocvičným spolkom“, hl.7, tit.XV, rubr.1. Ski-klub je povinný tieto podpory vyúčtovať do konca roku 1938. Vydal: podpis mest.akt.hl.tajomník
Kópia dokumentu -In: Archív KST LOKO :Súbor SKI KLUB SCAN DOKUMENTOV. Originál je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.

1939 *Na ustavujúcom valnom shromaždení odboru KSTL Banská Bystrica 31.5.1939 sa spolky KČST odbor BB + KČST odbor Radvaň + Ski klub BB zlúčili do KSTL BB a chata pod Panským dielom sa už uvádza ako chata KSTL*

Archívny dokument : ***Zápisnica z ustavujúceho valného shromaždenia Klubu slovenských turistov a lyžiarov, odboru v Banskej Bystrici, ktoré bolo dňa 31.mája 1939 o 20.hodine v malej sieni Národného domu v Banskej Bystrici.*** *-V Zápisnici z ustavujúceho valného shromaždenia odboru KSTL Banská Bystrica zo dňa 31.mája 1939 (na ktorom sa pôvodné spolky KČST odbor BB+KČST odbor Radvaň +Ski klub BB, zlúčili do KSTL BB)* ***– sa v zpráve za Ski klub, ktorú predniesol JUC.Adolf Štefko, píše :***
Za Ski klub v Banskej Bystrici podal zprávu o činnosti spolku JUC.Adolf Štefko, ktorá zpráva tvorí prílohu tejto zápisnice a jej doslovný text je vpísaný do zápisničnej knihy *: „* ***Pri splynutí Skiklubu Banská Bystrica s KČST Ban.Bystrica a KČST Radvaň n.Hr. v jedon spolok, ktorý jediný bude reprezentovať slovenských turistov, lyžiarov, horolezcov, kajakárov, fotoamatérov, záchrannú službu a cudzinecký ruch, v Spolok – Klub slovenských turistov a lyžiarov, odb. v Banskej Bystrici****, nutné spomenúť niektoré veci, ktoré sa týkajú nášho Skiklubu. Tohto roku mali sme jubilovať, vstúpili sme do decénia, veku to pre športový a lyžiarsky spolok úctyhodného. Keď sa obzrieme dozadu veruže*

môžeme mať kľudné a spokojné svedomie, lebo sme vykonali veľký kus predloženej si práce a v slovenskom lyžiarstve vôbec. Čo bolo snahou našou pri vzniku spolku pred deviatymi rokmi ? Účelom Skiklubu bolo organizovať a sústavne sprevádzať odborným spôsobom lyžiarsky šport v Banskej Bystrici a okolí medzi mládežou a medzi dospelými a to spôsobom amatérskym. Pestovať lyžiarsky výcvik, poriadať prednášky, filmové predstavenia odboné i poučné, kurzy lyžiarske, vodcovské, cvičiteľské, sudcovské v snahe prehĺbiť lyžiarstvo vôbec a tiež robiť to čo najviac povzbudzuje k vyspelosti : závodiť. Myslím, že sa nám toto i podarilo. Ba nebude samochválou, keď si povieme, že sme vykonali toho viac, ako sme si predkladali a koľko sa od nás očakávalo. Banská Bystrica, ako je dobre známe už pred štátnym prevratom v r.1918 mala dobrý zvuk v lyžiarstve, kým sa o tom môže hovoriť, potom však získanou slobodou a preniknutím lyžiarstva do širších vrstiev i našou snahou bolo priviesť naše lyžiarstvo na medzinárodnú úroveň. A zase smele môžeme tvrdiť, že sa nám to – i s pomocou našich pretekárov – i podarilo. Veď dnes mená : Ružinský, Daňo, Králik, Daňová, Novák, Béreš, Slivka, Daňo II., Play, Midriak, Mayer atď. sú medzinárodne známe. Prirodzené a vhodné krásne lyžiarske podmienky Banská Bystrica síce mala, ale Ski klub dobrým propagovaním, dobrými závodníkmi ich vedel do sveta uviesť a tak stvoriť z Banskej Bystrice medzinárodné lyžiarske stredisko. Ako sami dobre viete mali sme tu 2x Majstrovstvá RČS v jazde na lyžiach s úplným programom, tedy s klasickými a modernými disciplínami spolu, celoštátne prebory Sokola, 2x Prebory KČST spolu so závodami dôstojníkov, závod brannosti, svetový podnik Makabiádu atď. Závod v skoku na lyžiach s medzinárodnou účasťou, kedy sa tohto preteku zúčastnil tiež svetoznámy nórsky skokan Andersen a ktorý tu utvoril rekord nášho Štefánikovho mostíka výkonom úctyhodným 71 m, priniesol tiež dobrý zvuk Ban.Bystrici. Vo vlastnom závodení sme dosiahli tiež pekných výkonov, naši pretekári sú nesporne najlepšími na Slovensku a pri ostatných majstrovstvách ČSR u nás usporiadaných medzi desiatkami klubov dosiahli čestného, ba na náš klub pekného 4.miesta v celej bývalej ČSR, nechajúc za sebou mnohé kluby výbornej povesti, tradície a tiež výkonov. Držiac sa nami vytýčených smerníc vybudovali sme jedon z najlepších mostíkov býv.ČSR a teraz najlepší mostík Slovenska : mostík Štefánikov, druhý cvičný mostík v Laskomeri a teraz tretí tamtiež. ***Vybudovali sme si tiež svoju vlastnú chatu v blízkosti jedných z najideálnejších lyžiarskych zjazdárskych terénov vôbec chatu na Šachtičke pod Panským dielom.*** *Starali sme sa o prídel lyží mládeži, aby lyžiarstvo čo najviac zakotvilo i na našom vidieku, táto snaha nás viedla tiež pri poriadaní sväzového dorastenenckého kurzu, pri poriadaní výletov hromadne, pri premietení celovečerných filmov zábavných i poučných a pri poriadaní pretekov. Politické udalosti poslednej zimnej sezóny neblaho vplývali tiež na náš lyžiarsky šport, ale zato sme pracovali natoľko, koľko sa dalo, kým neprevzal iniciatívu novoutvorivší sa Lyžiarsky sbor KSTL s pôsobnosťou pre celé Slovensko dňa 25.1.1939, v ktorom pracovali zase svorne naši funkcionári s pracovníkmi miestneho odboru KČST B.Bystrice a Radvane, našich to najväčších rivalov v závodení. Ano i na tomto mieste musíme konštatovať, že naše medziklubové závodenie medzi nami a KČST B.Bystrica malo i dobrú stránku a ja by som povedal, že len dobrú stránku, i keď niekedy snáď nezištná snaha bola vystupňovaná a u niektorého závodníka priniesť svojim farbám čo najväčších úspechov sa preliala cez okraj, i na toto však radi a s veselou mysľou spomíname a teraz, keďže sme si všetci rovnorodí športovci podali ruky k spoločnej a snahyplnej práci, som presvedčený, že v samostatnom Slovenskom štáte budeme s dvojnásobne takou chuťou pracovať na prehĺbení športových a priateľských stykov medziklubových i medzinárodných. I to musím pripomenúť, že i v minulosti to bol Skiklub, ktorý vždy mal snahu sjednocovaciu, čo bolo niektorými našimi členmi nám i zazlievané, ale vývoj nám dal za pravdu. V jednote je sila. Náš symbol: Svätopluka prúty ! Náš šport-nesmieme zabúdať-prináša tiež propagačný a tým i hospodársky prínos pre naše drahé Slovensko a hlavne, keď ho my pestujeme v užšom krúžku pre našu Banskú Bystricu. V Europe sú krajiny a štáty, ktoré žijú dnes len z cudzineckého ruchu, ktorý sa stal v poslednej dobe dôležitým hospodárskym faktorom a aj keď sme boli nespravodlivými verdiktmi obratí o veľké kusy práve úrodnejšej zeme, ostaly nám naše nesrovnateľné prírodné krásy, ktoré musíme účinne propagovať, preto máme tiež v našom klube fotoodbor, ktorému sa naskytá veľké pole pôsobnosti. My lyžiari nechceme po jarnej sezóne odložiť naše „dosky" a odpočívať, ale chceme svorne a jednotne kráčať s našimi bratmi turistami po našich vrchoch, s našimi kajakármi spoluveslovať po striebropennom Hrone a tiež očakávame, že až príjde zima, dajú sa zase oni pod našu skúsenú ruku na svahoch nebotyčných Tatier. Ku koncu pripomínam, že teraz v znovuvzkriesenom Slovensku po pamätnom 6.októbri a najmä po nezapomenuteľnom 14.marci 1939 chceme znova a ešte viac pestovať v zdravom tele zdravého ducha, čo bolo i heslom nášho veľkého politického vodcu národa Andreja Hlinku, veľkého milovníka prírody a to predovšetkým v sebe, vo svojom úzkom krúžku, odbore, v živote medziklubovom, na medzinárodnom poli a aj takto slúžiť pre zdravie slovenského národa a hlavne mládeže, ktorá je nositeľom rána. Na stráž!!"*

Prítomní s vďakou vzali na vedomie prednesené zprávy, ako i oznámenie o slúčení horemenovaných dosavádnych spolkov. Po zprávach o činnosti jednotlivých spolkov boly podaté zprávy o finančnom stave týchto spolkov:

Za Ski klub v Banskej Bystrici podal zprávu Kornel Reinhardt. Súvaha tohto spolku k 31.máju 1939 je táto :

Majetok *: Pokladničná hotovosť*	*Ks*	*530.-*	
	Chata na Panskom Dieli		***55.000.-***
	Zariadenie chaty na Panskom Dieli		***12.000.-***
	Lyžiarsky mostík Gen.M.R.Štefánika		*35.000.-*
	Spolu		*102.530.-*

-In: ARCHÍV KST LOKO BB - SÚBOR KÓPIÍ PôVODNÝCH DOKUMENTOV : Zápisnice KSTL odboru Banská Bystrica 1939–1949 (Prepis zápisníc zo zasadaní výboru KSTL a výročných schôdzí odboru KSTL Banská Bystrica z rokov 1939 až 1949. (originál je vo fonde Štátneho archívu v Banskej Bystrici a má podobu zošita s rukou písanými zápismi).

Poznámka : V zápisniciach 1939 sa nesprávne uvádza „Chata na Panskom Dieli" – je to ale chata na Šachtičke pod Panským dielom

Archívny dokument : Zápisnica z výborového zasadnutia dňa 1.7.1939 v spolkovej miestnosti Národného domu o 18 hod.- Uvádza sa aj : Chata na Panskom Dieli *je podľa zprávy správcu chaty úplne v poriadku. Nájomné bude riešené pozdejšie.*

- In: ARCHÍV KST LOKO : Zápisnice odboru KSTL v Banskej Bystrici 1939-1949/ PC prepis zápisníc. - Rkp.originál zápisníc je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.

Archívny dokument : Zápisnica z ústredného výborového zasadnutia dňa 27.10.1939 v herne Národného domu. – Uvádza sa aj : *Do* ***chaty na Panskom Dielu našiel sa chatník,*** *ktorému však odbor bude platiť Ks 100 mesačne.*

- In: ARCHÍV KST LOKO : Zápisnice odboru KSTL v Banskej Bystrici 1939-1949/ PC prepis zápisníc. - Rkp.originál zápisníc je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.

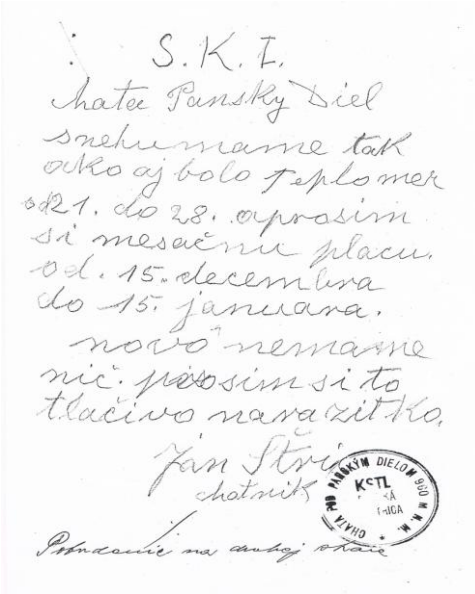
S. K. T.
chatu Panský Diel
snehu máme tak
ako aj bolo teplo mer
od 21. do 28. o prosím
si mesačnu plac.
od. 15. decembra
do 15. januara.
novo nemáme
nič. prosím si to
tlačivo naraz zitko.
Ján Štric
chatník
PANSKÝM DIELOM
KSTL
BANSKÁ BYSTRICA

„chatník" Ján Štric - chata KSTL na Šachtičke pod Panským dielom

Kópia dokumentu - In: ARCHÍV KST LOKO Banská Bystrica

1940

Sprievodca po Banskej Bystrici a okolí. – Banská Bystrica : Slovakotour miestny odbor pre cestovný ruch v Banskej Bystrici za spolupráce odboru KSTL, (b.r.v.) (po roku 1940). – *Na str.14-24 je časť s názvom „ Letné a zimné výlety do ďalšieho okolia mesta". Uvádzajú sa tam aj túry s cieľom pri jednotlivých chatách – chata HG nad Králikami, chata KSTL na Suchom vrchu, chata HG pri Kordíkoch,chata a ozdravovňa mesta Kremnice na Skalke, chata KSTL pri Kráľovej studni,* ***chata KSTL pod Panským dielom (celoročne otvorená, s 20 posteľami v spoločnej nocľahárni), c****hata KSTL na Hrbe (celoročne otvorená, s 30 posteľami v izbách a v spoloč. nocľáhárni)*

Archívny dokument : Zápisnica z ustavujúcej schôdze výboru KSTL 20.5.1940 – Uvádza sa aj: bod 6- Zpráva referenta chát Tureka : *chaty sú veľmi slabo navštevované…najviac bola navštívená chata na Suchom vrchu… chata na Kráľovej studni potrebuje rôzne opravy, ktoré by si vyžadovali väčšie náklady, odbor nemá finančné prostriedky, záležitosť sa odkladá…Dozorcom chaty na Panskom dieli je poverený p.Renner, nakoľko p.Turek nestíha túto funkciu na všetkých chatách. Ohľadom vstupného bol prijatý návrh p.Rennera na jednotné vstupné : členovia v lete 0.50 v zime 1.- Ks, nečlenovia v lete 1.- v zime 1.50 Ks. Nocľažné na chate na Panskom dieli členovia v lete 4.-, v zime 5.-Ks, nečlenovia v lete 6.- v zime 7.-Ks.* ***- In: ARCHÍV KST LOKO : Zápisnice odboru KSTL v Banskej Bystrici 1939-1949/ PC prepis zápisníc. - Rkp.originál zápisníc je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.***

Archívny dokument : Zápisnica z výborovej schôdze KSTL konanej dňa 10. 6.1940 v herne Národného domu.-Uvádza sa aj: *Referent turistiky Tichý robí dopyt na tajomníka p.Bukvaja, ohľadom vyrozumenia chatárov o zápisnici ustálených a schválených poplatkoch. Bukvaj vo svojej odpovedi sdeľuje, že s chatárom na Panskom Dieli bolo všetko vybavené.*
- In: ARCHÍV KST LOKO : Zápisnice odboru KSTL v Banskej Bystrici 1939-1949/ PC prepis zápisníc. - Rkp.originál zápisníc je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.

Archívny dokument : Zápisnica z výborovej schôdze KSTL konanej dňa 3.10.1940 v herne Národného domu.-Uvádza sa aj : *Z ústredia klubu poslali dotazník ohľadom chát, ktorý sa má vyplniť – schválené, vybaví p.tajomník. Živn.spol. žiada zaplatiť inkorporačný poplatok, aby chatári mohli predávať liehové nápoje. Schválené, že v mene klubu KSTL podá sa živn.spol.žiadosť, chatári nemajú z čoho zaplatiť, aby nám navrhli nejaký uznávací poplatok.*
- In: ARCHÍV KST LOKO : Zápisnice odboru KSTL v Banskej Bystrici 1939-1949/ PC prepis zápisníc. - Rkp.originál zápisníc je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.

Archívny dokument : Zápisnica z výborovej schôdzi KSTL konanej dňa 21.11.1940 o 8 hod v herne Národného domu.-Uvádza sa aj : *Ohľadom inkorporačného poplatku chatárov, túto vec vybaví pán predseda dôst.p.assesor Longauer na Okresnom úrade. Boli vypracované cenníky jedál, nápojov a spánku na našich chatách, ktoré boli potvrdené p.okresným náčelníkom, mimo chaty na Panskom Dieli, pretože tam chatár nemá ešte koncesiu.*
- In: ARCHÍV KST LOKO : Zápisnice odboru KSTL v Banskej Bystrici 1939-1949/ PC prepis zápisníc. - Rkp.originál zápisníc je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.

1941

Archívny dokument : Zápisnica z riadneho valného shromaždenia Klubu slovenských turistov a lyžiarov v B.B. konanej dňa 12.3.1941 v malej sále Národného domu za účasti 50 osôb, podľa zapísaných v prezenčnej listine.-Uvádza sa aj : *Valné shromaždenie túto kandidačnú listinu prijalo a na nové správne obdobie aklamáciou vyvolilo : referent chaty pri Kráľovej Studni Ján Turek / ref.chaty na Suchom Vrchu Juraj Púchy/ ref.chaty pod Panským dielom Michal Renner. –*
- In: ARCHÍV KST LOKO : Zápisnice odboru KSTL v Banskej Bystrici 1939-1949/ PC prepis zápisníc. Rkp.originál zápisníc je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.

Archívny dokument : ***Zápisnica z výborovej schôdze konanej dňa 10.6.1941 o 8 hod v herne Národného domu.-Uvádza sa aj :*** *Daňové oslobodenie chaty na Panskom dieli.* ***- In: ARCHÍV KST LOKO : Zápisnice odboru KSTL v Banskej Bystrici 1939-1949/ PC prepis zápisníc. Rkp.originál zápisníc je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica****.*

Archívny dokument : ***Zápisnica zo schôdze výboru Klubu slovenských turistov a lyžiarov, odboru v Banskej Bystrici konanej dňa 14.augusta 1941 o 8 hod večer v Národnom dome.-Uvádza sa aj :*** *Ďalší obežník ústredia č.11 z 17.7.1941 týka sa zákazu prístupu židov do všetkých chát, útulní a nocľahární KSTL na území celej republiky. O tomto opatrení boli chatári upovedomení a v chatách sa vyvesia v tom smere upozornenia.Na žiadosť župného úradu v Banskej Bystrici predložili sme vyúčtovanie podpory Ks 28.000 ,ktoré pozostávalo z účtov dodávateľov materiálu a práce pri stavbách chát pri Kráľovej Studni a pod Panským Dielom.*
Chata pod Panským Dielom*: je ešte po stavebnej stránke nie úplne dokončená. Chybuje omietka zvnútra chaty. Preto že cez zimné obdobie je v chate prílišná zima z ktorého dôvodu sa v nocľahárni nedá spávať, je treba čím skôr prikročiť k tejto práci. Výbor sa usnáša, aby sa táto práca zadala čím prv niektorému murárskemu majstrovi za cenu, ktorá ale nesmie robiť viac ako Ks 8.000. Prípravné práce ako aj dozor vzali si na seba pp.Turek a Paško.* ***- In: ARCHÍV KST LOKO : Zápisnice odboru KSTL v Banskej Bystrici 1939-1949/ PC prepis zápisníc Rkp.originál zápisníc je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.***

Archívny dokument : ***Zápisnica zo schôdze výboru konanej dňa 4.novembra 1941 o 8 hod večer v Národnom dome.*** *–Uvádza sa aj :****Zprávy referentov chát : Pánsky Diel : Referent Paško*** *podáva zprávu že práce spojené s ovakovaním miestami boly dokončené a po prehliadke a odobrení aj vyúčtované a vyplatené. Taktiež podľa poverenia výboru bol dosavádny nájomca Ján Štric vypovedaný v lehote 14 dennej. Dňom 28.októbra Štric chatu opustil a do chaty nastúpil nový nájomca Juraj Solivajs. Inventár chaty bol od starého nájomcu prevzatý novým nájomcom za prítomnosti p.Pašku. Zistilo sa že chýbajú tieto veci : 1 plachta, 1 povlak na deku a 1 povlak na vankúš. Usnesené bolo doplniť na náklad odboru. Ďalej prijatý bol návrh, usporiadať dňa 9.novembra malú slávnosť v chate z príležitosti jej odovzdania verejnosti a vypísať do chaty spoločný výlet. Členstvo o tom vyrozumie sa zvláštnym obežníkom. –*
- In: ARCHÍV KST LOKO : Zápisnice odboru KSTL v Banskej Bystrici 1939-1949/ PC prepis zápisníc. Rkp.originál zápisníc je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.

Archívny dokument : ***Zápisnica o výborovej schôdzi konanej dňa 20.10.1941 v malej sále Národného domu.-Uvádza sa aj : Zprávy chaty: Panský diel****: chata bola ovakovaná, rozpočet 7.500 Ks sa zvýšil len tým, ža aj poval bola ovakovaná. V chate bude nový chatár Solivajs, na skúšobnú dobu pol roka. —- In: ARCHÍV KST LOKO : Zápisnice odboru KSTL v Banskej Bystrici 1939-1949/ PC prepis zápisníc. Rkp.originál zápisníc je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.*

Spoločný výlet KSTL Banská Bystrica na chatu pod Pánskym dielom /F.G. – *In: Naše Pohronie. – 1.november 1941.*
„Miestny odbor KSTL koná v nedeľu 9.nov.1941 spoločný výlet na chatu pod Pásnkym dielom z príležitosti slávnostného odovzdania tejto-v ktorej boly pred nedávnom úplne dohotovené všetky stavené práce-do užívania turistickej a lyžiarskej verejnosti. ***Chata pod Pánskym dielom bola vystavaná zhruba už roku 1937,*** *ale pre nedostatok finančných prostriedkov nemohla byť úplne dokončená. Tohto roku sa podarilo miestnemu odboru KSTL so značnými finančnými obeťami ju dokončiť, ovakovať všetky miestnosti a previesť ostatné práce v chate. Za dnešného stavu bude môcť chata vyhovieť všetkým nárokom turistov a lyžiarov. Chata leží na severnom úpätí Pánskeho dielu na lúke „Šachtička“ v nadmorskej výške 980 m. Pre jej pomerne ľahký prístup býva veľa navštevovaná. ...****Namiesto doterajšieho nájomcu Štrica, prevzal chatu do nájmu Juraj Solivajs, švagor známeho Mateja Cimmermanna, chatára zo Suchého vrchu****....“*

1942

Archívny dokument : ***Zápisnica o schôdze výboru konanej dňa 27.2.1942 v herni Národného domu.-Uvádza sa aj :*** *Tajomník Bukvaj referuje o chate pod Pánskym Dielom .Chatár Solivajs dal výpoveď, ktorú pozdejšie odvolal. Bolo rozhodnuté pre chatára obstarať cca 10m3 palivového dreva. Podá sa tiež žiadosť o ponechanie pastvy pre chatára na vlastníka lúky. –*
- In: ARCHÍV KST LOKO : Zápisnice odboru KSTL v Banskej Bystrici 1939-1949/ PC prepis zápisníc. -Rkp.originál zápisníc je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.

Archívny dokument : ***Zápisnica z III.valného shromaždenia odboru KSTL v Ban.Bystrici, konaného dňa 11.marca 1942 v malej sále Národného domu.- Uvádza sa aj :*** *Referent chaty pod Kráľovou studňou – p.Paško (priložená) / Ref.chaty na Suchom Vrchu – p.Renner neprítomný / Referent chaty pod Panským Dielom – p.Bukvaj (priložená)*
Odstupuje starý výbor a predseda kandidačnej komisie p.profesor Rečičár dopytom u prítomných zisťuje, či budúci(nový) výbor má sa voliť jednotlivo, či en bloc. Jednohlasne prijatá voľba en bloc : zvolení sú - ref.chaty pri Kráľ.Studni Dezider Paško / ref.chaty na Suchom Vrchu Michal Renner / ref.chaty pod Panským Dielom Ján Saktor.
- In: ARCHÍV KST LOKO : Zápisnice odboru KSTL v Banskej Bystrici 1939-1949/ PC prepis zápisníc. -Rkp.originál zápisníc je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.

Archívny dokument : ***Zápisnica ustavujúcej schôdzky výboru dňa 27.3.1942 v herni Národného domu.-Uvádza sa aj :*** *Tajomník Bukvaj podal ústrediu KSTL zprávu o činnosti a majetku za uplynulú sezónu 1941. V ďalšom referuje, že drevo pre chatu pod Pánskym Dielom bolo žiadané (10m3), ale toto treba napred v lete vyznačiť, aby sa mohlo pristúpiť k rúbaniu. Referent Saktor sdeľuje, že chatár dal výpoveď k 1.4.1942. Nový chatár sa zatiaľ neprihlásil a preto podľa smluvy terajší chatár musí vyčkať príchod nového chatára. Tajomník Bukvaj písal do Hronca p.Reznákovi, ktorý sa svojho času o chatu zaujímal. Vyčká sa odpoveď. Oznam, že sa hľadá chatár dá p.tlačový referent.* ***- In: ARCHÍV KST LOKO : Zápisnice odboru KSTL v Banskej Bystrici 1939-1949/ PC prepis zápisníc. -Rkp.originál zápisníc je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.***

Archívny dokument : ***Zápisnica výborovej schôdze konanej dňa 17.6.1942 v herni Národného domu.-Uvádza sa aj :*** *Slovakotouru v Bratislave bol na požiadanie poslaný fotomateriál a podmienky ubytovania a stravovania v našich chatách. Pre výčapnícku živnosť v chate pod Panským Dielom boly okresnému úradu zaslané nové plány, keďže sa predošlé stratily. Plány bezplatne vyhotovil p.Ing.Zdraževský. Pán Saktor ref.chaty Pod Panským dielom neprítomný.****- In: ARCHÍV KST LOKO : Zápisnice odboru KSTL v Banskej Bystrici 1939-1949/ PC prepis zápisníc-Rkp.originál zápisníc je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.***

Archívny dokument : ***Zápisnica výborovej schôdze konanej dňa 28.7.1942 v herni Národného domu. –Uvádza sa aj :*** *Došly dotazníky o našich chatách pre potreby Štát.štatistického úradu. Dotazníky sa vyplnia a pošlú. Pre naše chaty sú zostavené nové cenníky jedál, ktoré podliehajú ešte schváleniu okresného úradu. Referent chaty pod Panským Dielom p.Saktor je neprítomný. Pán tajomník Bukvaj referuje že bol s Komisiou okresného úradu na chate pri jednaní o výčapnícku živnosť. Podľa spísanej zápisnice majú byť prevedené na chatu niektoré opravy a doplniť niektoré chybujúce predmety. Ide o výmenu nájomcu na chate čo je dosť obstojná vec a je vec treba nechať na príhodnú dobu. Záujemca, ktorý sa svojho času bol pozrieť, doteraz sa neohlásil. Pre chatu zakúpi sa 10m3 palivového dreva, z toho budú 4m3 mäkké a 6m3 tvrdé palivové drevo.* ***- In: ARCHÍV KST LOKO : Zápisnice odboru KSTL v Banskej Bystrici 1939-1949/ PC prepis zápisníc. -Rkp.originál zápisníc je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.***

PETHŐ, Rudolf Dobromír : Po slovenských horách*. –(asi 1942), s.106.- Publikácia je súborom autorových príspevkov uverejňovaných v Krásach Slovenska. Popisuje aj výlety v okolí Starých Hôr,* ***Panského diela****, Prašivej a Ďumbiera.-*
Recenzia *– In:Krásy Slovenska.-Roč.21,č.1(1942-43),s.24.*

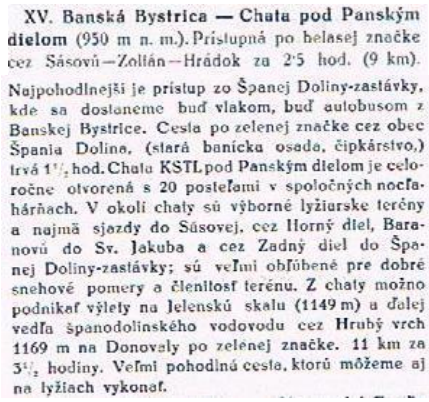
XV. Banská Bystrica — Chata pod Panským dielom (950 m n. m.). Prístupná po bielasej značke cez Sásovú—Zolián—Hrádok za 2·5 hod. (9 km).

Najpohodlnejší je prístup zo Španej Doliny-zastávky, kde sa dostaneme buď vlakom, buď autobusom z Banskej Bystrice. Cesta po zelenej značke cez obec Špania Dolina, (stará banícka osada, čipkárstvo,) trvá 1½ hod. Chata KSTL pod Panským dielom je celoročne otvorená s 20 posteľami v spoločných nocľahárňach. V okolí chaty sú výborné lyžiarske terény a najmä sjazdy do Sásovej, cez Horný diel, Baranovú do Sv. Jakuba a cez Zadný diel do Španej Doliny-zastávky; sú veľmi obľúbené pre dobré snehové pomery a členitosť terénu. Z chaty možno podnikať výlety na Jelenskú skalu (1149 m) a ďalej vedľa španodolinského vodovodu cez Hrubý vrch 1169 m na Donovaly po zelenej značke. 11 km za 3½ hodiny. Veľmi pohodlná cesta, ktorú môžeme aj na lyžiach vykonať.

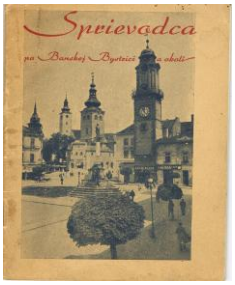

Sprievodca po Banskej Bystrici a okolí. *–Banská Bystrica : Slovakotour a odbor KSTL, 1942.-25 s. – mapová a obrazová príloha.*

1943

Archívny dokument : ***Chata KSTL pod Panským Dielom, 950 m n.m. Cenník jedál a nápojov.***
Obed(polievka, mäso s príkrmom a múčnikom) Ks 10 / Polievka Ks 1.50 / Večera Ks 8 / Čaj s citrónom 2.50/ Čaj s rumom Ks 3/ Káva biela Ks 2.50/ Milieko 1/2l Ks 1.50/ Chlieb s maslom Ks 2/ Klobása malá s horčicou a chlebom Ks 4/ Klobása veľká s horčicou a chlebom Ks 6/ Praženica z 2 ks vajec Ks 2.50/Kúsok masla(5-8 dkg) Ks 1.50/ Malinovka Ks 1.50/ Citrónovka prírodná Ks 2/ Víno biele 1/4l Ks 4.50/ Víno červené 1/4l Ks 5/ Pivo svetlé(flaša) Ks 3.50/ Pivo čierne(flaša) Ks 4/ Brandy cognac ½ deci Ks 2/ Borovička ½ deci Kc 2/ Hruškovica ½ deci Ks 2/ Slivovica ½ deci Ks 2/
Denná penzia(3x strava) Ks 30/ Nocľah pre členov KSTL Ks 4/ Nocľah pre nečlenov Ks 6/ Príplatok za kúrenia Ks 1/ Poplatok za udržovanie chaty- člen Ks 1/nečlen Ks 2/
Pozn.:*uvedené strojom písané ceny sú ceruzou opravované(opravovanú verziu neuvádzam)*
Na tomto cenníku je okrúhle razítko s textom: Chata pod Panským Dielom 960 M.N.M-KSTL Banská Bystrica.
Kópia dokumentu -In: Archív KST LOKO : Súbor KSTL BB SCAN DOKUMENTOV

Archívny dokument : ***Zápisnica z IV.valného shromaždenia odboru KSTL v Ban.Bystrici konaného dňa 11.marca 1943 v malej dvorane Národného domu.-Uvádza sa aj :*** *Ospravedlnení pre neprítomnosť na val.shromaždení sú pp.Renner, Gatial a Líška. Pán Renner a Líška zároveň sa zriekajú svojich funkcií. referent chaty pri Kráľovej Studni –p.Paško(priložená) / ref.chaty na Suchom Vrchu –číta p.Bukvaj(priložená) /* ***ref.chaty pod Panským Dielom*** *– za p.Saktora číta p.Bukvaj (priložená).*
- In: ARCHÍV KST LOKO : Zápisnice odboru KSTL v Banskej Bystrici 1939-1949/ PC prepis zápisníc. -Rkp.originál zápisníc je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.

Archívny dokument : ***Zápisnica zo zasadnutia výboru KSTL v Banskej Bystrici, ktoré bolo dňa 14.októbra 1943 o 20.hodine v herni Národného domu . –Uvádza sa aj :*** *… Panský Diel: Nájomca umrel, je treba prepísať na jej meno. (Pozn: v nasledujúcej zápisnici z 30.3.1944 je uvedené :Došla ponuka ...na chatárske miesto na Panský Diel...Starej chatárke Štricovej nedal ešte výpoveď. – t.j. po zomrelom chatárovi Štricovi prevzala miesto jeho žena).* *Chaty treba vyčistiť, vybieliť.*
- In: ARCHÍV KST LOKO : Zápisnice odboru KSTL v Banskej Bystrici 1939-1949/ PC prepis zápisníc. -Rkp.originál zápisníc je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.

1944

Archívny dokument : ***Zápisnica zo zasadania výboru KSTL v Banskej Bystrici ktoré bolo 30.marca 1944 o 20 hod. v herni Národného domu.-Uvádza sa aj : Došla ponuka od Vincenc Hudáček, kuchár u fy.Baťa-Svit na chatárske miesto na Panský Diel***. *Tajomník dal kladnú odpoveď. Pre neschodnú cestu nastúpi len od 1.mája t.r. Výška nájomného sa ustáli po 3.mesačnej skúšobnej dobe. Starej chatárke Štricovej nedal ešte výpoveď.Poisťovňa zvýšila nám poistné o 15 %.* ***Príprava na valné zhromaždenie - zmena funkcionárov :*** *.ref.Chaty na Kráľ.Studni p.Gatial – ostáva / ref.chaty na Suchom Vrchu p.Bukvaj – ostáva / ref.chaty na Panskom Dieli p.Saktor – ostáva.*
- In: ARCHÍV KST LOKO : Zápisnice odboru KSTL v Banskej Bystrici 1939-1949/ PC prepis zápisníc. -Rkp.originál zápisníc je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.

Archívny dokument : ***Zápisnica z VI.riadneho valného shromaždenia odboru KSTL v Ban.Bystrici konaného dňa 12.4.1944 v malej dvorane Národného domu.-Uvádza sa aj: Valné shromaždenie túto kandid.listinu prijalo a na nové obdobie t.j. na funkčný rok 1944 aklamáciou vyvolilo :*** *referent chaty pri Kráľ.Studni Jozef Gatial / ref.chaty na Suchom Vrchu Ladislav Drobka /* ***ref.chaty pod Pánskym Dielom radca Dr.Noskovský - In: ARCHÍV KST LOKO : Zápisnice odboru KSTL v Banskej Bystrici 1939-1949/ PC prepis zápisníc. -Rkp.originál zápisníc je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.***

1945

Archívny dokument : ***Zápisnica napísaná dňa 16.augusta 1945 na Valnom shromaždení odboru KSTL v Banskej Bystrici v malej dvorane Národného domu.-Uvádza sa aj : Zvolený nový výbor: Rekonštrukčná komisia*** *: Ing.Fridrich Beránek, arch.V.Zraževský, arch.L.Rosenauer, Ing.G.Strähle, Juraj Majling, Ján a Ondrej Turek, arch.Prokop Holý.*
Členské príspevky sa nezvýšili, ale pri vyberaní príspevkov na r.1945 sa žiadajú členovia o dobrovoľný príspevok na výstavbu nemeckými okupantami zničených chát. ***- In: ARCHÍV KST LOKO : Zápisnice odboru KSTL v Banskej Bystrici 1939-1949/ PC prepis zápisníc. -Rkp.originál zápisníc je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.***

Archívny dokument : ***Zpráva napísaná na ustavujúcej schôdzi výboru miestneho KSTL konanej dňa 6.9.1945 o ½ 9 večer v malej sále Národného domu. –Uvádza sa aj :*** *Ďalšie jednateľské zprávy boly: Prípis z ústredia – majetok „Karpathenverein" a iných pod.spolkov pripadá do majetku KSTL. Bolo konštatované, že na okolí B.Bystrice tieto spolky nemali žiadne chaty a hotovosť bola vybraná.Hlásily sa vojnové škody M.N.V. v B.Bystrici*
Pán V.Kocum pripomenul, aby sa nezabudla poslať zpráva o škodách Ústrediu KSTL. Chaty na Kráľovej Studni a Pánskom Diely majú byť medzi prvými, na ktoré ústredie uvoľní patričnú sumu na znovuvýstavbu. *Potrebné návrhy a približné rozpočty obstará p.Gatial od arch.Holého.* ***Pán Jozef Gatial navrhol, aby sa už začalo s vyberaním príspevkom s príplatkom na stavbu chát.*** *Výberčieho p.Eliaša upovedomí p.G.Béreš.* ***- In: ARCHÍV KST LOKO : Zápisnice odboru KSTL v Banskej Bystrici 1939-1949/ PC prepis zápisníc. -Rkp.originál zápisníc je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.***

Škody na chatách, útulniach a nocľahárniach. *- In: Hosť-Turista : Časopis pre otázky turistiky a cestovného ruchu. – Ro č.4, č.1(1.9.1945), s.3.-Podrobný súpis stavu chát a útulní. V zozname sú jednotlivé chaty označené značkou pre –* ****objekt značne poškodený****, a značkou† pre objekt vypálený, prípadne výbušninami zdemolovaný. Ďumbierska chata †, Chata pod Veľkým Bokom †,* ***Chata pod Panským dielom ****, Chata na Trangoške†, Chata pri vrbickom plese*,Chata na Hrbe Ľubietová †,Chata na Smrekovici Ružomberok†, Chata na Kráľovej studni Staré Hory (žiadna značka),Chata na Suchom vrchu BB (žiadna značka),Útulňa pod Chabencom Jasenie†.*

Publikované prehľady KSTL o vojnových škodách na chatách uvádzajú pri Chate pod Panským dielom :

údaj z r.1945: objekt značne poškodený ● údaj z r.1946: počas nemeckej okupácie chata vypálená

Pamätník na mieste pôvodnej chaty v sedle Šachtička pod Panským dielom

Foto O.Kaliská v roku 2007

1946

Archívny dokument : ***Návrh na rekonštrukciu -Turistická chata na Šachtičke. – Návrh v mierke 1:200 – KSTL odbor Banská Bystrica – marec 1946.Výkres s priečelím a pôdorysom navrhovanej chaty. (autor neuvedený)***

– In: Archív KST LOKO : Súbor KSTL BB DOKUMENTY 1938-1949

Klub slovenských turistov a lyžiarov v roku 1945. Výročná zpráva za rok 1945. – *Liptovský Sv.Mikuláš : Klub slovenských turistov a lyžiarov, 1946. -55 s.* ***- Zoznam zničených a poškodených chát uvedený v Zpráve za rok 1945- uvádza sa aj informácia :***
Štefánikova chata pod Ďumbierom-poškodená /Chata na Veľkom Boku-zničená/Chata na Trangoške-zničená
Chata na Hrbe-zničená / Chata na Prednej Poľane-zničená /Chata na Smrekovici-zničená
Chata na Kráľovej studni-zničená / ***Chata pod Panským dielom –zničená*** */ Chata na Veľkej Poľane -poškodená*

Archívny dokument : ***Chaty v dvojročnici. – (strojopisné 2 strany textu, bez dátumu a bez uvedenia firmy a podpisu)***
Uvádza sa že „jedná sa o turistické chaty pri Kráľovej ***studni a pod Panským dielom, ktoré boli počas nemeckej okupácie vypálené*** *a ktoré sa majú v dvojročnici znovu postaviť" – zrejme ide o text ktorý súvisí s vyššie uvedeným výkresom - Návrhom KSTL na výstavbu chaty na Šachtičke. -* ***In: Archív KST LOKO : Súbor KSTL BB DOKUMENTY 1938-1949***
Archívny dokument : ***Zápisnica napísaná na výborovej schôdzi miestneho KSTL konanej dňa 27.3.1946 v stredu o 20 hod v kancelárii LSS.- Uvádza sa aj:*** *Úraz závodníkov Šlachtu a Dobála poisťovňa neuznala, lebo nebola vyplatená prémia obligat.poistenia Pán G.Tichý bol požiadaný, aby vo veci zakročil, čo i prisľúbil. Súčasne aj vyplatenie poistnej prémie za chaty Pánsky Diel a Král.Studňa, ktoré boly už v r.1944 vypálené Nemcami a poisťovňa Tatra ešte stále predpisuje.****Nasledovala správa o rekonštrukčných prácach na chatách prednesená p.Bukvajom. Podrobné*** *údaje sú zachytené v rozpočtoch podaných p.staviteľom Majlingom, ktoré sa nachádzajú v archíve odboru. Národným správcom chát bol poverený p. staviteľ Majling, čo sa písomne oznámi ONV. Chatári budú tiež čo najskôr určení. Zakúpené boly deky a plátno pre chaty odboru., potraviny – aby čím skôr môhla byť zahájená prevádzka –sú zakúpené.*
- In: ARCHÍV KST LOKO : Zápisnice odboru KSTL v Banskej Bystrici 1939-1949/ PC prepis zápisníc. -Rkp.originál zápisníc je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.

Archívny dokument : ***Zápisnica napísaná dňa 25.6.1946 na VIII.riadnom valnom shromaždení KSTL, odboru v Banskej Bystrici vo veľkej dvorane Národného domu.-Uvádza sa aj :*** *V snahe znovupostaviť zničené chaty na Kráľovej Studni a pod Panským dielom, vypracovali sme príslušné plány a je len vecou finančnej podpory, aby sa tieto mohly realizovať.*
... znovuvybudovanie chát na Kráľovej studni a na Pánskom dieli, ako aj výstavba cesty na Kráľovu studňu je vecou viac finančného a technického rázu. Tieto chaty nám veľmi chýbajú, čo sme najmä tejto zimy veľmi pocítili...
Predseda kandidačnej komisie arch.Rosenauer navrhuje túto kandidačnú listinu členov výboru a funkcionárov odboru KSTL Banská Bystrica pre rok 1946 : Ref.chaty na Suchom vrchu J.Turek / Ref.chaty nad Králikami Juraj Majling,staviteľ /Ref.chaty nad Tajovom p.Zimányi
Referent postaviť sa majúcich chát na Panskom dieli a na Kráľovej studni : Ing.Felix Leitl
Predseda rekonštrukčnej komisie arch.Zdraževský /Členovia rekonštrukčnej komisie : ing.Fr.Beránek riaditeľ SSE, Ing.Štefan Gažo mestský lesný radca, Ing.arch.Kraus, Ing.Felix Leitl, Juraj Majling staviteľ, arch.L.Rozenauer, Ing.Gustav Strähle, Ing.Sándor riaditeľ ME, Juraj Turek staviteľ .Výška doterajších príspevkov ostáva, len u novoprihlásených členov sa bude vyberať rekonštrukčný príplatok Kčs 10.-
- In: ARCHÍV KST LOKO : Zápisnice odboru KSTL v Banskej Bystrici 1939-1949/ PC prepis zápisníc. -Rkp.originál zápisníc je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.

Archívny dokument : ***Zápisnica napísaná dňa 18.11.1946 na schôdze výboru KSTL odboru v Banskej Bystrici, konanej v herni Národného domu.-Uvádza sa aj :*** *predseda Bukvaj a v krátkej zpráve zhrnul dôležitejšie veci. Oznámil výboru, že Povereníctvo vnútra vypracovalo ideový náčrt dvojročného budovateľského plánu národných výborov pre roky 1947-1948, v ktorom v časti Cudzinecký a turistický ruch, je na strane 18 uvedená položka : a) Spolupráca s KSTL-pomoc pri stavbe chaty / b) Propagácia kraja, plakáty, články / c) Ubytovacie možnosti. Je to prvý krok k tomu, aby činnosť KSTL a jeho jednotlivých složiek bola priamo podporovaná z obecného hospodárstva. Vyzval preto tajomníka odboru, aby sa dal ihneď do styku s MNV, aby táto časť dvojročného budovateľského plánu bola ozaj využitá v prospech našeho kraja a k prospechu turistiky a složiek KSTL.*
Spomenuli sa aj starosti s chatármi, ktorí ešte s naším odborom nemajú smluvy. Prikročilo sa k druhému bodu programu :
Výstavba chát : Pán predseda oznámil, že Povereníctvo pre priemysel a obchod vo svojom rozpočte na výstavby chát spomína na chatu pri Kráľovej Studni s obnosom 700.000 Kčs ***a na chatu na Pánskom dieli s obnosom 400.000 Kčs****, Zvlášť utvorená technická skupina odboru zadá vyhotovenie stavebných plánov príslušným interessentom. Po dlhšej debate sa prispelo k tomu názoru, že problému výstavby chát treba venovať jeden celý večer.*
- In: ARCHÍV KST LOKO : Zápisnice odboru KSTL v Banskej Bystrici 1939-1949/ PC prepis zápisníc. -Rkp.originál zápisníc je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.

1947

Archívny dokument : ***Zápisnica napísaná dňa 28.1.1947 (v utorok) na zasadnutí výboru Klubu slovenských turistov a lyžiarov, odboru v Banskej Bystrici, v herni Národného domu.-Uvádza sa aj :***
Na programe bola jedine výstavba vojnou zničených chát odboru pri Kráľovej Studni a pod Panským Dielom. *So spísaním zápisnice bol poverený pán tajomník Medlen. Pán predseda Bukvaj potom prikročil k jedinému bodu programu. Vo svojom exposé uviedol :* ***Chaty na Kráľovej Studni a pod Panský Dielom boly v jeseni 1944 vypálené a na mieste tých majú sa teraz stavať chaty nové.*** *Je tomu už vyšše 2 rokov, čo chaty padly za obeť ničivosti nemeckých okupantov a musíme si s výčitkou svedomia priznať, že sa vo veci znovuvýstavby týchto chát dosiaľ urobilo málo. Keď by sme aj svoju nečinnosť v roku 1945 a azda aj 1946 ospravedlňovali svojou zaujatosťou úradnou, verejnou, súkromnou alebo rôznymi inými spolkovými povinnosťami, v roku 1947 naša nečinnosť by už sotva našla ospravedlnenie. Naopak v tomto roku musíme dohnať všetko to, čo sme zameškali.*
Výstavba týchto chát je významná nielen pre samotný klub, ale aj pre širokú verejnosť a to nielen z hľadiska turisticko-športového a zdravotného, ale aj z hľadiska turisticko-hospodárskeho. Chaty, ktoré chceme postaviť, budú plniť teda aj dôležitú hospodársku funkciu nášho kraja. Ako je známe, výstavba turistických chát a mnohých iných zariadení cestovného ruchu deje sa zatiaľ prostredníctvom odborov KSTL. Agilný odbor KSTL môže veľa vykonať a získať v tomto svojom postavení nielen pre seba, ale aj pre celý kraj, kde má pôsobnosť. Preto aj my chceme na túto okolnosť upozorniť a vyzvať k spolupráci najprv vlastných členov a potom aj našich vedúcich činiteľov, prípadne zainteresovať do veci aj širšiu verejnosť a poukázať na to, že chaty nestaviame len pre obmedzený počet príslušníkov klubu, ale pre každého, kto sa na hory vyberie.
Keďže chaty chceli by sme mať čo najkrajšie a najlepšie, nestačí len úsilie a rozumy 2-3 funkcionárov, ale pri takejto práci chceli by sme sdružiť najlepších odborníkov nášho mesta, aby sme sa za bystrické chaty, ako to bolo dosiaľ, nemuseli hanbiť, ale aby ony boly dôstojným doplnkom prírodných krás nášho kraja.
Dosiaľ v tejto veci sa vykonalo *: Na prípravné práce s rekonštrukciou chát zvolilo sa na val.shromaždeniach odboru v r.1945 a v r.1946 rekonštrukčnú komisiu a príslušných referentov. Komisia túto prácu, ktorá sa od nej predpokladala, nevykonala. Po stavebnej stránke vypracovali sa napochytre len náčrtky kvôli podaniu žiadosti o náhradu z vojnových škôd. Po administratívnej stránke vojnových škôd sa hlásil – na Kráľovú Studňu Kčs 1,546.101,50 a na Panský Diel Kčs 872.765,55.*
V júni 1946 podali sme žiadosti o preddávky a oznámili že na miesto zhorelých chát chceme postaviť nové chaty, moderné a žiadali sme o úhradu – na Kráľovu Studňu Kčs 4,600.000 a na Panský Diel Kčs 2,250.000. V októbri 1946 boly naše žiadosti vybavené v tom smysle, ***že na Kráľovu Studňu bola nám priznaná podpora Kčs 700.000.- a na Panský Diel Kčs 400.000. Z týchto súm malo nám Ústredie KSTL v Lipt.Sv.Mikuláši poukázať po Kčs 50.000 na prípravné práce a zbytok sa nám poukáže, len po predložení a schválení podrobných plánov, rozpočtov, dôkazov o vlastníctve pôdy a výpočtu rentability.***
Náčrt chaty pri Kráľovej Studni bol vrátený k prepracovaniu, ***náčrtok chaty pod Panským Dielom bol v zásade schválený.*** *Predovšetkým treba, keďže Kráľova Studňa je väčšmi potrebná, dať zhotoviť nové náčrtky chaty. Skôr však treba rozhodnúť o mieste, kde bude stáť chata, o jej velikosti – počet postiel – o prístupe – dopravné možnosti – o stavebných podmienkach – stavebné hmoty, o pracovných podmienkach-robotníci – o celkovom stavebnom náklade (finančný plán)....Po tomto referáte pána predsedu Bukvaja hlásil sa ku slovu Ing.Leitl a navrhoval aby sa so zadaním práce čím skôr rozhodlo a aby sa začalo stavať už začiatkom mája, lebo inakšie bude neskoro a stavanie bude treba odložiť o rok. Reinhardt k tomu poznamenal, že plánované stavby chát nech sú zahlásené cez MNV na príslušné miesta, aby tie práce boly pojaté do rámca dvojročnice, lebo v opačnom prípade stavby nepovolia a neuvoľnia ani stavený materiál ani pracovné sily. Pán poslanec Švihra dostal sa k slovu a referoval o svojich vyjednávaniach na kompetentných miestach ohľadom finančnej podpory pre rekonštrukciu chát. V svojom referáte podal niekoľko návrhov na stavbu chaty, pričom upozorňoval na nutnosť výstavby poľnej cesty k chate a na nevyužité vodné energie. Tu poznamenal, že keď sa zaopatria patričné prístroje na výrobu elektriny, chata bude zásobená tak vodou ako aj elektrickým osvetlením a kúrením. Spomenul niekoľko elektrických prístrojov, ktoré ponúkajú zo Švajčiarska. O výhodách a nevýhodách týchto prístrojov podal odborný výklad pán riaditeľ Stredo Slovenských elektrární p.Ing.Beránek. pri týchto návrhoch sa rozprúdila širšia debata. Pán poslanec Švihra ešte odporúčal, aby sa obrátil výbor o odbornú radu ohľadom stavania chát na p.Dr.Ing.Martina Kusého v Bratislave, ktorý ako odborník na tomto poli, iste nám pomôže.*
Nakoľko sa hodne odbočilo v ďalšom bode programu pán predseda Bukvaj navrhoval, aby sa rozhodovalo v prvom rade o chate pri Kráľovej Studni. Že kde a na akom mieste má stáť chata, boly rozličné názory, preto sa o tomto rozhodne neskôr... prikročilo sa k volbe členov tohto užšieho stavebného výboru.
Predseda komisie bude dodatočne určený. Za jednateľa sa zvolil Ing.Strähle (bez jeho súhlasu). Stavebný dozor Ing.Leitl, Ing.Čatloš a Majling. Finančný referent poslanec Švihra. Inštalácie Ing.Beránek a p.Turák. Referent ciest Šperka a Ing.Gažo. Právny referent Dr.Ján Brouth, Vnútorné zariadenie Arch.Rosenauer. Tieto funkcie určení funkcionári zaplnia dobrovoľne s písomným potvrdením. Táto stavebná komisia má na starosti aj stavbu chaty pod Panským Dielom. Predseda odboru p.Bukvaj prisľúbiac že napíše dotaz na pána Dr.Ing.Kusého ohľadom výstavby chát, pre pokročilosť času zasadnutie výboru zakľúčil o 22.35 hod. Zapísal Medlen.
- In: ARCHÍV KST LOKO : Zápisnice odboru KSTL v Banskej Bystrici 1939-1949/ PC prepis zápisníc-Rkp.originál zápisníc je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.

Archívny dokument : ***Zápisnica napísaná na výborovej schôdze banskobystrického odboru KSTL konanej dňa 11.4.1947 – Uvádza sa aj : Výbor na návrh p.predsedu Bukvaja schválil zadanie vyhotovenia stavebných plánov pre chatu pod Panským Dielom arch.Dr.Kusému. Vo veci výberu miesta pre túto chatu hlásili sa k slovu Ing.Beránek, Ing.Strähle, Kocum a Gatial. Pri tejto príležitosti prejednala sa výstavba obrovského pomníku a lanovky na Panský Diel.***
- In: ARCHÍV KST LOKO : Zápisnice odboru KSTL v Banskej Bystrici 1939-1949/ PC prepis zápisníc. -Rkp.originál zápisníc je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.

Archívny dokument : ***Zápisnica napísaná dňa 15.apríla 1947 v utorok na IX.riadnom valnom shromaždení KSTL odboru v Banskej Bystrici v Malej dvorane Národného domu.-Uvádza sa aj: Zprávy činovníkov za rok 1946.Úvodom k zprávam činovníkov p.predseda Bukvaj uviedol ...****Pre tento rok naša najhlavnejšia úloha bude započať s výstavbou zhorených chát na Kráľovej Studni a pod Panským Dielom. Vyhotovenie stavebných plánov na tieto chaty je už zadané, takže toho roku môžu sa už započať prípravné práce tak, aby v r.1948 mohly byť chaty dohotovené. Výstavba týchto chát je do dvojročnice pojatá. Okrem toho máme na programe stavbu turistického domova v Banskej Bystrici, ktorá vec nadobúda už tiež konkrétnejších foriem a ďalej stavbu výťahu na Urpíne a prestavbu, alebo novostavbu chaty na Suchom Vrchu.* ***- In: ARCHÍV KST LOKO : Zápisnice odboru KSTL v Banskej Bystrici 1939-1949/ PC prepis zápisníc. -Rkp.originál zápisníc je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.***

Archívny dokument : ***Zápisnica z výborovej schôdze odboru KSTL v Banskej Bystrici, ako aj schôdze stavebnej komisie KSTL dňa 1.októbra 1947 v miestnosti krajského riaditeľstva Slovenských elektrární.-Uvádza sa aj: Panský Diel*** *: Náčrtky tejto chaty sú taktiež na Štátnom plánovacom a štatistickom úrade a schválenie tých treba urgovať. Celková dotácia na túto chatu činí Kčs 2,800.000. Nakoľko do dnes nebolo rozhodnuté o stavebnom mieste, staré miesto totiž vôbec nevyhovuje, predseda Bukvaj podal návrh, aby sa dňa 5.októbra išlo na prieskum terénu na Panskom Dieli. Ďalej bolo referované o nedostatku vody ako aj o tom, že* ***riešenie miesta chaty musí súvisieť s plánovaným pamätníkom slov.národného povstania alebo s výťahom****. Taktiež treba opraviť cesty, ktoré sú majetkom štátu. Spomenul, či by nebolo dobre uvažovať o premiestnení stavby na Suchý Vrch. Výbor po krátkej debate riešenie tejto otázky odložil do budúcej výborovej schôdzi.*
- In: ARCHÍV KST LOKO : Zápisnice odboru KSTL v Banskej Bystrici 1939-1949/ PC prepis zápisníc. -Rkp.originál zápisníc je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.

Archívny dokument : ***Zápisnica o obnovujúcom valnom shromaždení Klubu slovenských turistov a lyžiarov, odboru v Banskej Bystrici, ktoré bolo dňa 16.októbra 1947 o 20,00 hod v miestnosti malej sály Národného domu v Banskej Bystrici .-Uvádza sa aj :*** *. Pán predseda Bukvaj obšírne referoval o výstavbe turistických chát, nocľahárni, turistických výťahov a o turistickom domove, ktoré stavby ak sa neuskutočnia v dvojročnici, budú pojaté do plánovanej päťročnici.*
- In: ARCHÍV KST LOKO : Zápisnice odboru KSTL v Banskej Bystrici 1939-1949/ PC prepis zápisníc. -Rkp.originál zápisníc je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.

Klub slovenských turistov a lyžiarov : Výročná zpráva za rok 1946. – Liptovský Mikuláš : Klub slovenských turistov a lyžiarov (1947).- 69 s. – V časti *Rekonštrukcia a výstavba vojnou zničených chát (str.31-48) sa* ***uvádzajú údaje aj o Chate pod Panským dielom, odbor KSTL Banská Bystrica****. Prvé plány vypracované miestnym architektom neboli schválené a odbor žiadal vypracovať plány u dipl.akad.arch.Čapka v Žiline. Chata má byť vo väčšom merítku, lebo v jej blízkosti sa má postaviť pomník na pamäť padlým v národnom povstaní. Chata je v dvojročnici, stavebný náklad je cca 2,500.000 Kčs.*

Archívny dokument : ***Klub slovenských turistov a lyžiarov, odbor v Banskej Bystrici – Súvaha : Majetok k 31.decembru 1947 .***
Uvádza sa kompletný prehľad o hospodárení za rok 1947.Uvádzajú sa nehnuteľnosti:Chaty – na Suchom vrchu (94.746.-), nad Králikmi(154.592.-),nad Tajovom(126.769.-), na Kráľovej studni(218.500.-), ***na Panskom dieli(5.000.-).*** *Nocľaháreň v BB(56.100.-). Lodenica na Hati(100.-). Lyžiarsky mostík gen.Štefánika(101.640.-), lyž.mostík v Laskomeri(100.170.-).V Banskej Bystrici dňa 31.decembra 1947 .*
Rkp.podpisy - predseda, tajomník, pokladník, revízor.
Pozn.:Kópia je opatrená razítkom ŠOKA BB zo dňa 20.5.1994
In: ARCHÍV KST LOKO BB : Súbor KSTL BB DOKUMENTY 1938-1949

Rekonštrukcia a výstavba vojnou zničených chát : Chata pod Panským Dielom. – In: Výročná zpráva za rok 1946. - Lipt.Sv.Mikuláš : KSTL, 1947.- s.31-48.- *Podrobný prehľad o dotáciách a o vykonaných prácach na obnove turistických chát a nocľahární v roku 1946. Chat pod Panským Dielom, odbor KSTL Banská Bystrica. Prvé plány vypracované miestnym architektom neboli schválené a odbor žiadal vypracovať plány u dipl.akad.arch.Čapka v Žiline. Chata má byť vo väčšom merítku, lebo v jej blízkosti sa má postaviť pomník na pamäť padlým v národnom povstaní. Chata je v dvojročnici. Stavebný náklad je cca 2,500.000.-Kčs.*

1948

Archívny dokument : ***Klub slovenských turistov a lyžiarov : Výročná zpráva za rok 1947.*** *- Liptovský Sv. Mikuláš : KSTL- Kníhtlačiareň Tempo, Bőhmer a Štepita, 1948. – s.40. –* ***Chata pod Panským dielom, odbor Banská Bystrica.*** *Pre chatu pod Panským dielom našiel odbor iné miesto a nazval novú stavbu chatou v „Dubinách“. Plány vypracoval Dr.Ing.Kusý. Chata je v dvojročnici a podľa možností bude so stavbou započaté v roku 1948.*

Archívny dokument : ***Zápisnica napísaná dňa 22.marca 1948 v herni Národného domu v Banskej Bystrici na výborovej schôdze KSTL, odboru Banská Bystrica.-Uvádza sa aj : Investičné práce v roku 1948:*** *...****Panský diel****. Stavba tejto chaty je zadržaná. Plány štátny štatistický a plánovací úrad neschválil, keďže boly vyhotovené pre chatu väčšieho rozmeru. Vyjednávania týkajúce sa výstavby sú v prúde a výstavba bude pojatá do päťročnice.* ***Plánuje sa aj s výstavbou turistického a lyžiarskeho výťahu na Panský diel****. Terén prehliadnu a zameranie do konca mája t.r. prevedú p.Ing.Hlaváč a Ing.Leitl.*
- In: ARCHÍV KST LOKO : Zápisnice odboru KSTL v Banskej Bystrici 1939-1949/ PC prepis zápisníc-Rkp.originál zápisníc je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.

Archívny dokument : ***Zápisnica napísaná dňa 28.apríla 1948 na X.riadnom valnom shromaždení Klubu slovenských turistov a lyžiarov, odboru v Banskej Bystrici, ktoré sa zdržalo o 20.h. v malej sále Národného domu.-Uvádza sa aj:***
Zpráva predsedu o novostavbách chát v dvojročnici (Bukvaj): *Jedna sa o turistické chaty pri Kráľovej Studni a pod Panským Dielom, ktoré boly počas nemeckej okupácie vypálené a ktoré sa majú v dvojročnici znovu postaviť. Je samozrejmé, že v starom rozsahu tieto chaty nechceme stavať, pretože by naprosto nevyhovovaly budúcemu rozvoju turistického ruchu a preto bolo treba vypracovať úplne nové projekty väčších modernejších chát a vyhliadnuť im aj nové stavebné miesta. Toto vypracovanie projektov sa veľmi dlho preťahovalo a preto práca na týchto stavbách sa dosiaľ nemohla začať.*
Pokiaľ sa týka chaty pod Panským Dielom *bolo s ňou menej práce ale to len preto, že dosiaľ nemáme schválené ešte ani náčrtky, ktoré sa musely viackrát prerábať, napokon pre neschválenie zo strany Povereníctva techniky. Chata podľa posledných náčrtkov má byť stavaná z dreva, ktoré odkupujeme od Správy Štátnych lesov, má obsahovať 59 postelí, aproxim.rozpočet Kčs 3,100.000. Taktiež pre túto chatu je vyhliadnuté nové stavebné miesto v t.zv. Dubinách, ktoré prenajímame od Správy Št.lesov. Keďže aj táto chata je v operatívnom pláne dvojročnice, bude treba sa venovať viac aj otázke tejto chaty. Musí si celú agendu s ňou spojenú prevziať, lebo dosiaľ nemal to kto vykonávať. Dúfam, že v novom výbore sa riadne rozdelia úlohy menovite tie, ktoré sme viazaní plniť v dvojročnici a že celá práca odteraz pôjde rýchlejším tempom. Turistickej dvojročnici zdar!*
- In: ARCHÍV KST LOKO : Zápisnice odboru KSTL v Banskej Bystrici 1939-1949/ PC prepis zápisníc. -Rkp.originál zápisníc je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.

Archívny dokument : ***Zápisnica napísaná dňa 28.4.1948 o 22.13 v malej dvorane národného domu v Banskej Bystrici na zriaďujúcej schôdze výboru KSTL-odboru v Banskej Bystrici.-Uvádza sa aj: Na návrh kandidačnej komisie výbor a predsedníctvo odboru bol následovne sostavený a schválený :****ref.chaty Suchý Vrch Juraj Vigaš / ref.chaty Sokolskej Karol Neubauer / referenti novostavieb chát - Kráľova Studňa : Ing.Hlaváč a Ing.Leitl /* ***referenti novostavieb chát – Panský Diel : staviteľ Ivaška a staviteľ Ján Čatloš.*** *Referent pre 5.ročnicu : Ing.Fridrich Beránek.*
- In: ARCHÍV KST LOKO : Zápisnice odboru KSTL v Banskej Bystrici 1939-1949/ PC prepis zápisníc. -Rkp.originál zápisníc je vo fonde Štátneho archívu Banská Bystrica.

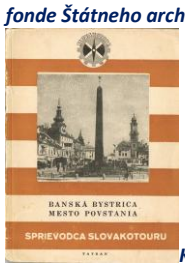

KRIŽKA, Alexander : Banská Bystrica mesto Povstania. – Bratislava : Tatran, 1953. - 102 s.*– Publikácia obsahuje aj turistické kapitoly z oblasti Nízkych Tatier, Veľkej Fatry, Slovenského rudohoria a Kremnických vrchov.* ***–Na str.93 uvádza informáciu : ...Oblasť Panského dielu je teraz bez turistickej chaty(bola vypálená v novembri roku 1944)*** *menej navštevovaná, hoci Panský diel je veľmi pekným výhliadkovým bodom na najbližšom okolí Banskej Bystrice a je tam pomerne ľahký prístup..*

2010

BURKOVSKÝ, Július – KALISKÝ, Dušan *:* ***Chata na Panskom dieli. História turistických chát v okolí Banskej Bystrice****. In: Bystrický Permon. - Roč.8, č.3 (september 2010), s.11.* ***– Celý text :***
CHATA NA PANSKOM DIELI.
Prvá turistická chata (útulňa) v okolí Banskej Bystrice vznikla zásluhou zvolenskej sekcie Uhorského karpatského spolku (Magyarországi Kárpát Egyesület - MKE) v r. 1905 - 1906 spolu s rozhľadňou na vrchole Panského dielu (1 100,2 m n. m.), ktorý sa v tom čase nazýval Rákoczi hegy. Útulňa bola dreveným zrubom primknutým k základným trámom veže rozhľadne (Rákoczi torony), ktorá mala navrchu krytú vyhliadkovú plošinu s možnosťou diaľkových výhľadov pomocou ďalekohľadu. Náklady na výstavbu z väčšej časti hradil MKE, drevo poskytol lesný erár zdarma. V ročenke (évkönyv) zvolenskej sekcie MKE za rok 1906 sa vyzdvihuje zásluha členov spolku Emila Tulinského a Neuserta, ktorí sa nielenže nadchli touto ideou, ale nepoznajúc námahu, obetavo zozbierali značnú sumu na jej uskutočnenie. Väčším darom prispel kráľovský radca Teofil Štádler. Uznanie bolo vyslovené aj staviteľom Hudecovi (Hugyecz) a Rosenauerovi, ktorí sa nielenže na stavbu podujali, ale ju aj po prekonaní mnohých ťažkostí úspešne dokončili, pričom ochotne poskytovali potrebný materiál aj na splátky. V r. 1906 vzrástol počet členov zvolenskej sekcie MVE zo 124 na 155.
Útulňa a vyhliadková veža na Panskom dieli neboli obhospodarované, avšak kľúče pre záujemcov boli k dispozícii v Göllnerovej lekárni na námestí v Banskej Bystrici. Navrhovalo sa však uložiť kľúče aj v Obecnom dome na Španej Doline. V prvom polroku 1907 dobové noviny priniesli správu, že útulňu na Panskom dieli (zrejme neznámy vandali) veľmi poškodili a pokúsili sa ju aj podpáliť. Na opravu v r. 1907 vyčlenili 950 K.
V r. 1908 na južnej strane vyhliadkovej veže umiestnili obraz sochy svätej Anny – patrónky obce Špania Dolina. V r. 1909 bol zapožičaný kľúč od útulne a vyhliadkovej veže na Panskom dieli celkom 21-krát. Pokračovateľom Uhorského karpatského spolku na Slovensku sa po roku 1920 stal Karpatský spolok (Karpathenverain). V roku 1923 vznikla v Banskej Bystrici odbočka Karpatského spolku, ktorá mala v tom čase 58 členov. Útulňa s rozhľadňou na Panskom dieli bola vtedy už značne poškodená, avšak odbočka tohto spolku nedisponovala finančnými prostriedkami potrebnými na opravu. Určitými čiastkami síce vypomohlo ústredie Karpatského spolku v Kežmarku, ale náklady to nemohlo pokryť. Napriek tomu jednou z hlavných úloh odbočky bolo zabezpečiť obnovu prevádzky tejto útulne.
V r. 1925 odbočka za pomoci Klubu československých turistov (KČST) pre verejnosť aspoň provizórne sprístupnila svoju útulňu na Panskom dieli. Vyžadovala sa však dôkladná rekonštrukcia s nákladom asi 25 tisíc korún. Žiadosti o výpomoc boli adresované Krajinskému úradu v Bratislave, Okresnému úradu v Banskej Bystrici i mestskej rade. Okresný úrad však projekt rekonštrukcie zamietol ako nepostačujúci a prv prisľúbený príspevok neposkytol. Najzákladnejšie práce na útulni (oprava strechy a okien, inštalácia pece) zabezpečila odbočka za pomoci predsedníctva spolku darovaním príspevku za r. 1932 a 1933 na rekonštrukciu útulne.
Počas osláv 60. výročia založenia Karpatského spolku v r. 1933 uviedla odbočka v Banskej Bystrici zrekonštruovanú chatu na Panskom dieli opäť do prevádzky. Za správcu chaty bol zvolený Ján Sabadoš. Na nešťastie však v apríli 1935 chatu úplne zničil požiar. Odbočka Karpatského spolku chcela zhorenú chatu nahradiť novou, avšak nemala na to potrebné prostriedky. Obrátila sa preto so žiadosťou o finančnú pomoc na Krajinský úrad s odôvodnením, že Panský diel je obľúbenou a vysoko navštevovanou lokalitou.

Krajinský úrad však žiadosť zamietol, pretože o materiálnu pomoc už predtým požiadal Ski klub a navrhol preto, aby postavili spoločnú chatu, čo však narazilo na neprekonateľné prekážky z obidoch strán.
Pretože odbočka Karpatského spolku na výstavbu chaty získala od mesta podporu 5 000 korún a 8 500 korún dostala od poisťovne ako náhradu za vyhorenú chatu, po konečnom zamietnutí návrhu na spoločnú chatu sa pokúsila získať povolenie na výstavbu vlastnej chaty na Panskom dieli. Vojenské orgány však z neznámych strategických dôvodov kategoricky nesúhlasili s výstavbou chaty na pôvodnom mieste a preto príslušné povolenie kompetentné úrady nevydali.

(Táto časť textu je o Chate KSTL pod Panským dielom – v sedle Šachtička):

V r. 1937 postavil Ski klub drevenú zrubovú chatu s kamennou základovou pätkou na severnom úpätí Panského dielu, v sedle Šachtička (980 m n. m.). Pre nedostatok finančných prostriedkov však nemohla byť úplne dokončená. Až v r. 1941 sa podarilo miestnemu odboru Klubu slovenských turistov a lyžiarov (KSTL) za značných finančných obetí chatu dokončiť - ovakovať miestnosti a vybaviť interiér tak, aby mohla vyhovieť všetkým nárokom turistov a lyžiarov. Nájomcom tejto chaty sa stal „chatník" Ján Štric, po ktorom ju prevzal do nájmu Juraj Solivajs, švagor chatára zo Suchého vrchu Mateja Cimmermanna.
Slávnostné odovzdanie chaty pod Panským dielom turistickej a lyžiarskej verejnosti sa konalo v nedeľu 9. novembra 1941 o pol dvanástej hodine. Práve pri tejto príležitosti usporiadal miestny odbor KSTL Banská Bystrica spoločný výlet svojich členov a ostatných priateľov a milovníkov turistiky a lyžiarstva na chatu pod Panským dielom. Prednosťou tejto chaty bol pomerne ľahký prístup, a preto bola hojne navštevovaná. V tom čase bol odporúčaný prístup zo železničnej zastávky Špania Dolina prechodom cez túto obec a ďalej po zelenej značke až ku chate, čo trvalo 1,5 - 2 hodiny. Pod železničnou stanicou (pri viadukte) bola aj zastávka autobusov, pričom toto spojenie bolo výhodné najmä v nedeľu. Peší prístup z Banskej Bystrice cez Sásovú a Panský diel po belasej značke sa dal zvládnuť za 2 hodiny. Dôvodom vysokej návštevnosti chaty a jej okolia v lete bol pobyt v nádherných ihličnatých lesoch a jedinečný výhľad z temena Panského dielu, v zime zas skvelé lyžiarske terény a krásny zjazd až do samotného mesta. Počas druhej svetovej vojny chata pod Panským dielom ľahla popolom.

(Táto časť textu je o Chatách TJ Lokomotíva pod Panským dielom – v sedle Šachtička):

Po vojne na podnet Vládneho výboru pre cestovný ruch pri SNR v r. 1965 sa podujala TJ Lokomotíva vybudovať v oblasti Panského dielu pre lyžovanie a turistiku prímestskú rekreačnú oblasť. V r. 1968 bol už v prevádzke na Španej Doline 1 000 m dlhý lyžiarsky vlek s údolnou stanicou, v ktorej bol Loko-klub s kuchynkou a priestorom pre ubytovanie asi 10 ľudí.
Pod Panským dielom v sedle Šachtička začala TJ budovať za pomoci turistov, ktorí tam odpracovali stovky brigádnických hodín, 4 zrubové chatky a 500 m dlhý lyžiarsky vlek na Panský diel. Tesne pred dokončením realizácie Chatovej základne TJ Lokomotíva pod Panským dielom sa začal v r. 1971 zaujímať o túto atraktívnu oblasť Stredoslovenský krajský národný výbor (S-KNV), ktorý sa rozhodol na pozemku pôvodne určenom na výstavbu chatiek vybudovať Učebné stredisko Šachtičky.
A tak namiesto Chatovej základne TJ Lokomotíva pod Panským dielom na Šachtičke potom vyrástol veľký rekreačný objekt S-KNV, v ktorom niekoľko rokov sídlila Krajská politická škola. V súčasnosti sa tam nachádza moderný rekreačný areál Šachtička s horským hotelom, lyžiarskymi vlekmi, zjazdovkami a ďalšou vybavenosťou. Terajší prístup z Banskej Bystrice je pohodlnou asfaltovou cestou, ktorá vedie Nemčianskou dolinou.

https://www.permonrevue.sk/wp-content/uploads/2015/08/BP2010-03.pdf

CHATA NA PANSKOM DIELI

Prvá turistická chata (útulňa) v okolí Banskej Bystrice vznikla zásluhou zvolenskej sekcie Uhorského karpatského spolku (Magyarországi Kárpát Egyesület - MKE) v r. 1905 - 1906 spolu s rozhľadňou na vrchole Panského dielu (1 100,2 m n. m.), ktorý sa v tom čase nazýval Rákoczi hegy.

Útulňa bola dreveným zrubom primknutým k základným trámom veže rozhľadne (Rákoczi torony), ktorá mala navrchu krytú vyhliadkovú plošinu s možnosťou diaľkových výhľadov pomocou diaľekohľadu. Náklady na výstavbu z väčšej časti hradil MKE, drevo poskytol lesný erár zdarma. V ročenke (évkönyv) zvolenskej sekcie MKE za rok 1906 sa vyzdvihuje zásluha členov spolku Emila Tulinského a Neuserta, ktorí sa nielenže nadchli touto ideou, ale nepoznajúc námahu, obetavo zozbierali značnú sumu na jej uskutočnenie. Väčším darom prispel kráľovský radca Teofil Štádler. Uznanie bolo vyslovené aj staviteľom Hudecovi (Hugyecz) a Rosenauerovi, ktorí sa nielenže na stavbu podujali, ale ju aj po prekonaní mnohých ťažkostí úspešne dokončili, pričom ochotne poskytovali potrebný materiál aj na splátky. V r. 1906 vzrástol počet členov zvolenskej sekcie MVE zo 124 na 155.

Útulňa a vyhliadková veža na Panskom dieli neboli obhospodarované, avšak kľúče pre záujemcov boli k dispozícii v Göllnerovej lekárni na námestí v Banskej Bystrici. Navrhovalo sa však uložiť kľúče aj v Obecnom dome na Španej Doline.

V prvom polroku 1907 dobové noviny priniesli správu, že útulňu na Panskom dieli (zrejme neznámy vandali) veľmi poškodili a pokúsili sa ju aj podpáliť. Na opravu v r. 1907 vyčlenili 950 K. V r. 1908 na južnej strane vyhliadkovej veže umiestnili obraz sochy svätej Anny – patrónky obce Špania Dolina. V r. 1909 bol zapožičaný kľúč od útulne a vyhliadkovej veže na Panskom dieli celkom 21-krát.

Pokračovateľom Uhorského karpatského spolku na Slovensku sa po roku 1920 stal Kárpatský spolok (Karpathenverein). V roku 1923 vznikla v Banskej Bystrici odbočka Karpatského spolku, ktorá mala v tom čase 58 členov. Útulňa s rozhľadňou na Panskom dieli bola vtedy už značne poškodená, avšak odbočka tohto spolku nedisponovala finančnými prostriedkami potrebnými na opravu. Určitými čiastkami sice vypomohlo ústredie Karpatského spolku v Kežmarku, ale náklady to nemohlo pokryť. Napriek tomu jednou z hlavných úloh odbočky bolo zabezpečiť obnovu prevádzky tejto útulne. V r. 1925 odbočka za pomoci Klubu československých turistov (KČST) pre verejnosť aspoň provizórne sprístupnila svoju útulňu na Panskom dieli. Vyžadovala sa však dôkladná rekonštrukcia s nákladom asi 25 tisíc korún. Žiadosti o výpomoc boli adresované Krajinskému úradu v Bratislave, Okresnému úradu v Banskej Bystrici i mestskej rade. Okresný úrad však projekt rekonštrukcie zamietol ako nepostačujúci a prv prisľúbený príspevok neposkytol. Najzákladnejšie práce na útulni (oprava strechy a okien, inštalácia pece) zabezpečila odbočka za pomoci predsedníctva spolku darovaním príspevku za r. 1932 a 1933 na rekonštrukciu útulne. Počas osláv 60. výročia založenia Karpatského spolku v r. 1933 uviedla odbočka v Banskej Bystrici zrekonštruovanú chatu na Panskom dieli opäť do prevádzky. Za správcu chaty bol zvolený Ján Sabadoš. Na nešťastie však v apríli 1935 chatu úplne zničili požiar.

Odbočka Karpatského spolku chcela zhorenú chatu nahradiť novou, avšak nemala na to potrebné prostriedky. Obrátila sa preto so žiadosťou o finančnú pomoc na Krajinský úrad s odôvodnením, že Panský diel je obľúbenou a vysoko navštevovanou lokalitou. Krajinský úrad však žiadosť zamietol, pretože o materiálnu pomoc už predtým požiadal Ski klub a navrhol preto, aby postavili spoločnú chatu, čo však narazilo na neprekonateľné prekážky z obidoch strán. Pretože odbočka Karpatského spolku na výstavbu chaty získala od mesta podporu 5 000 korún a 8 500 korún dostala od poisťovne ako náhradu za vyhorenú chatu, po konečnom zamietnutí návrhu na spoločnú chatu sa pokúsila získať povolenie na výstavbu vlastnej chaty na Panskom dieli. Vojenské orgány však z neznámych strategických dôvodov kategoricky nesúhlasili s výstavbou chaty na pôvodnom mieste a preto príslušné povolenie kompetentné úrady nevydali.

V r. 1937 postavil Ski klub drevenú zrubovú chatu s kamennou základovou pätkou na severnom úpätí Panského dielu, v sedle Šachtička (980 m n. m.). Pre nedostatok finančných prostriedkov však nemohla byť úplne dokončená. Až v r. 1941 sa podarilo miestnemu odboru Klubu slovenských turistov a lyžiarov (KSTL) za značných finančných obetí chatu dokončiť - ovakovať miestnosti a vybaviť interiér tak, aby mohla vyhovieť všetkým nárokom turistov a lyžiarov. Nájomcom tejto chaty sa stal „chatník" Ján Štric, po ktorom ju prevzal do nájmu Juraj Solivajs, švagor chatára zo Suchého vrchu Mateja Cimmermanna. Slávnostné odovzdanie chaty pod Panským dielom turistickej a lyžiarskej verejnosti sa konalo v nedeľu 9. novembra 1941 o pol dvanástej hodine. Práve pri tejto príležitosti usporiadal miestny odbor KSTL Banská Bystrica spoločný výlet svojich členov a ostatných priateľov a milovníkov turistiky a lyžiarstva na chatu pod Panským dielom.

Chata Karpatského spolku s rozhľadňou na Panskom dieli v r. 1906

Prednosťou tejto chaty bol pomerne ľahký prístup, a preto bola hojne navštevovaná. V tom čase bol odporúčaný prístup zo železničnej zastávky Špania Dolina prechodom cez túto obec a ďalej po zelenej značke až ku chate, čo trvalo 1,5 - 2 hodiny. Pod železničnou stanicou (pri viadukte) bola aj zastávka autobusov, pričom toto spojenie bolo výhodné najmä v nedeľu. Peší prístup z Banskej Bystrice cez Sásovú a Panský diel po belasej značke sa dal zvládnuť za 2 hodiny. Dôvodom vysokej návštevnosti chaty a jej okolia v lete bol pobyt v nádherných ihličnatých lesoch a jedinečný výhľad z temena Panského dielu, v zime zas skvelé lyžiarske terény a krásny zjazd až do samotného mesta.

Chata Ski klubu v sedle Šachtička pod Panským dielom pri otvorení 9. 11. 1941

Počas druhej svetovej vojny chata pod Panským dielom ľahla popolom. Po vojne na podnet Vládneho výboru pre cestovný ruch pri SNR v r. 1965 sa podujala TJ Lokomotíva vybudovať v oblasti Panského dielu pre lyžovanie a turistiku prímestskú rekreačnú oblasť. V r. 1968 bol už v prevádzke na Španej Doline 1 000 m dlhý lyžiarsky vlek s údolnou stanicou, v ktorej bol Loko-klub s kuchynkou a priestorom pre ubytovanie asi 10 ľudí. Pod Panským dielom v sedle Šachtička začala TJ budovať za pomoci turistov, ktorí tam odpracovali stovky brigádnických hodín, 4 zrubové chatky a 500 m dlhý lyžiarsky vlek na Panský diel. Tesne pred dokončením realizácie Chatovej základne TJ Lokomotíva pod Panským dielom sa začal v r. 1971 zaujímať o túto atraktívnu oblasť Stredoslovenský krajský národný výbor (S-KNV), ktorý sa rozhodol na pozemku pôvodne určenom na výstavbu chatiek vybudovať Učebné stredisko Šachtičky. A tak namiesto Chatovej základne TJ Lokomotíva pod Panským dielom na Šachtičke potom vyrástol veľký rekreačný objekt S-KNV, v ktorom niekoľko rokov sídlila Krajská politická škola. V súčasnosti sa tam nachádza moderný rekreačný areál Šachtička s horským hotelom, lyžiarskymi vlekmi, zjazdovkami a ďalšou vybavenosťou. Terajší prístup z Banskej Bystrice je pohodlnou asfaltovou cestou, ktorá vedie Nemčianskou dolinou.

Július Burkovský, Dušan Kaliský

CHATY TJ LOKOMOTÍVA NA ŠACHTIČKE POD PANSKÝM DIELOM v rokoch 1967 – 1973

Chatky TJ LOKO na Šachtičke – zima 1970 ***Foto : Archív KST Lokomotíva BB***

Súpis časti archívnych dokumentov o chatách TJ Lokomotíva na Šachtičke

1966

Údržbárske čaty pri TJ.-*In:Krásy Slovenska.-Roč.43,č.11(1966),s.436. – Uvádza sa, že údržbárska čata bola zriadená aj pri* ***TJ Lokomotíva Banská Bystrica****. Úlohou takýchto čiat je výstavba turisticko-športových zariadení.*

1967

Archívny dokument : ***Správa o činnosti odboru turistiky pri TJ Lokomotíva Banská Bystrica za rok 1967. -*** *4 s. -..... za celý rok sa uskutočnilo len 12 výletov, zdôvodňuje sa to účasťou vedúcich na výstavbe turistických objektov (brigádovali sme vtedy na stavbe zrubov na Šachtičke.* ***Na výstavbe zrubov na Šachtičke odpracovali členovia OT 2.748 hodín*** *(najviac Anton Mazal, Jozef Kollár, Andrej Vigaš, Kamil Linhart, Zdeněk Šír, Oľga Národová, Jozef Böhmer)*

+ Uznesenie z výročnej členskej schôdze Odboru turistiky pri TJ Lokomotíva Banská Bystrica konanej 15.12. 1967 -*Organizovať naďalej brigády pri výstavbe turistického účelového zariadenia na Šachtičke a Španej Doline*

- In: ARCHÍV KST LOKO : Súbor Telovýchovná jednota Lokomotíva

1968

Archívny dokument : ***Výročná schôdza Odboru turistiky TJ Lokomotíva 12.12.1968 : Správa o hospodárskej činnosti OT za rok 1968 a predpokladaný rozpočet na rok 1969.-*** *Spracoval asi Tóno Mazal*) *-...****Starší funkcionári OT sa pamätajú na rok 1965, kedy bolo jednoznačne rozhodnuté, že náš odbor turistiky sa podujme na výstavbu lyžiarskeho vleku na Španej doline a na Šachtičke, ako aj výstavbu chatiek na Šachtičke. Prvotným záujmom bolo obnoviť nadšenie, ktoré kedysi vládlo v KSTL a súčasne poskytnúť organizovaným turistom aspoň určité výhody z užívania vlastných zariadení. Dnešná situácia je taká, že lyžiarsky vlek na Španej doline včítane objektu na stravovanie a s menšou ubytovacou kapacitou je schopný prevádzky, lyžiarsky vlek zo Šachtičky na vrchol Panského dielu bude daný do prevádzky v budúcom roku a tak isto 4 montované chatky na Šachtičke bude možné v roku 1969 používať****. Po dobu výstavby, snáď v určitom obmedzení v roku 1968, odpracovali na týchto zariadeniach naši organizovaní i neorganizovaní turisti veľa brigádnickych hodín, za čo im v mene doterajšieho výboru odboru turistiky TJ vyslovujeme vďaku. Dôležitý úsek práce nás však čaká teraz, kedy sa jedná o prevádzku už dokončených zariadení. Podľa nášho názoru by aj prevádzka týchto objektov umožnila lepšie hospodárske postavenie nášho odboru, o čom bude nutné prejednať patričnú spoluprácu s výborom TJ.* ***- In: ARCHÍV KST LOKO***

Archívny dokument : ***Správa o činnosti OT v roku 1968.-7 s.-*** *Problém pri organizovaní brigád na Šachtičke – pre nedostatočný prísun stavebného materiálu sa nedalo operatívne zabezpečovať turistov na brigádnicke práce. Problém materiálnej vybavenosti – turist.vybavenosť sa používa na brigádnicke účely a je poškodený.* ***- In: ARCHÍV KST LOKO***

1969

Archívny dokument : ***Zápisnica zo zasadania výboru Odboru turistiky TJ Lokomotíva 8.1.1969. – časť - Príprava Lyžiarskeho prechodu Partizánskou republikou*** *– vzhľadom na problémy s ubytovaním, poriada sa v tomto roku ako jednodňová akcia s dvoma východiskami- skupina z Hiadeľského sedla (vedúci Ing.Šír) a skupina z Donovalov (ved.A.Vigaš), predpokladaný zraz oboch skupín na Jelenskej skale.* ***Záver prechodu, odovzdanie diplomov a občerstvenie v chatkovej základni TJ Lokomotíva na Šachtičke.***

Archívny dokument : ***List od : Český svaz turistů, Praha 1, Na Poříčí 12 zo dňa 14.10.1969.*** *(podpísaný miestopredseda ČST Ferdinand Veselý a ekonomka Eva Hněvkovská)* ***– Komu: TJ Lokomotiva Banská Bystrica. –*** *Žiadajú o vyplnenie dotazníka o „ubytovni obce Špania dolina“ a „Sachtička-Panský diel-stanový tábor“s údajmi pre celoštátny „Seznam tábořišť a ubytoven“. Uvádza sa že „seznam má v r.1970 mimořádný význam ke konání celostátní spartakiády a mistrovství světa v lyžařských disciplinách v Tatrách“. –*
Rkp.poznámka uvádza : Lokoklub-údolná stanica vleku, 10 postelí, jedna á 10.-, celoročne, bufet III.cen.skupina, okolie – Panský diel, Jelenská skala, Kalište.-odoslané 1.12.1969 ***- In: ARCHÍV KST LOKO : Súbor Telovýchovná jednota Lokomotíva***

Archívny dokument : ***PUŠKÁR, Tomáš : Správa z previerky plnenia úloh vyplývajúcich z uznesenia rady ONV č.110/68 na úseku cestovného ruchu. Harmonogram úloh, vyplývajúcich z koncepcie rozvoja Nízkych Tatier / Tomáš Puškár, člen KĽK ONV. – Banská Bystrica : Komisia ľudovej kontroly ONV v Banskej Bystrici, 19.9.1969. – 6 + 8 s. –*** *Rozmnoženina strojopisu.-*
Účelom previerky bola kontrola plnenia smernice o rozvoji Nízkych Tatier(ktorú uznesením 110/68 dňa 1.11.1968 prijala Rada ONV Banská Bystrica) v záujme „ včasnej realizácie územníckej prípravy a akcií infraštruktúry pre komplexnú vybavenosť vybraných stredísk cestovného ruchu v okrese Banská Bystrica (stredisko Tále-Krpáčová,Stredisko Donovaly, Stredisko Kordíky,Králiky,Tajov, Prímestská rekreačná oblasť Malachov-Ortúty-Suchý vrch, Stredisko Moštenica-Kyslá, Stredisko Kráľova Studňa-Krížna-Turecká,)
O Šachtičke sa v správe o.i.konštatuje : „…na akcii výstavby lyžiarskeho vleku Šachtička-Panský Diel v investorstve TJ Lokomotíva Banská Bystrica dochádza k podstatnému oneskoreniu odovzdania zariadení do prevádzky, hoci požiadavka na finančnú dotáciu z fondu CR bola v plnom rozsahu poskytnutá. Organizácia z týchto prostriedkov zakúpila zariadenia – vlek, chatové dielce, ale dokončovacie práce pokračujú pomalým tempom.“ - In: ARCHÍV KST LOKO : Súbor Telovýchovná jednota Lokomotíva

Archívny dokument : ***Záznam napísaný dňa 23.9.1969 na odbore obchodu a CR ONV v Banskej Bystrici z jednania vo veci výstavby zariadení cestovného ruchu na Šachtičke.- Závery z obhliadky stavby vleku a chatiek, nutnosť urýchlenia výstavby a ochrany technol.zariadenia vleku a objektov chatiek. - In: ARCHÍV KST LOKO : Súbor Telovýchovná jednota Lokomotíva***

Archívny dokument : ***Inventarizácia základných prostriedkov – chaty Šachtičky 3.11.1969 – Zápis z 1.12.1969*** *podpísaný členmi Inventarizačnej komisie)* ***- In: ARCHÍV KST LOKO : Súbor Telovýchovná jednota Lokomotíva***

1970

Archívny dokument : ***Uznesenie z výročnej členskej schôdze OTTJ 5.2.1970*** *(zvýšiť...skvalitniť...získavať...pomáhať pri OB...doplniť materiál...pomáhať pri dokončovacích prácach na Šachtičke. V dôsledku zlej hosp.situácie TJ Loko neboli organizované brigády na Šachtičke.*
- In: ARCHÍV KST LOKO : Súbor Telovýchovná jednota Lokomotíva

Archívny dokument : ***List od TJ Loko BB z 10.8.1970 – Komu : Štátne lesy,lesný závod Slovenská Lupča – Vec: Žiadosť o povolenie vstupu na pozemok za účelom výstavby turistických chatiek na Šachtičke***
„ TJ Lokomotíva v Banskej Bystrici v súlade so štúdiou PÚP pre výstavbu (II.etapa) rekreačno-športového areálu Panského dielu prevádza výstavbu 4 turistických chatiek sovietskeho typu 3-35-2 Sč na Šachtičkách na parcele č.2403/1. Za týmto účelom žiadame o vydanie súhlasu vstupu na tento pozemok a o povolenie postaviť tieto chatky. Výstavba zaberie plochu 1.000 m2.
Prosíme o ospravedlnenie oneskoreného podania tejto žiadosti, ktoré bolo zavinené nedostatočnou informovanosťou našich pracovníkov a veríme, že vzhľadom na priaznivé vyjadrenie vyššie uvedených orgánov ľudovej moci, naša žiadosť bude kladne vybavená. S pozdravom A.Brziak, predseda TJ. Vybavuje : J.Kollár ***- In: ARCHÍV KST LOKO : Súbor Telovýchovná jednota Lokomotíva***

Archívny dokument : ***Prehľad o výstavbe objektov cestovného ruchu v oblasti Panského dielu. –Tabuľkový prehľad o 4 chatách, inžinierskych sieťach, verejnom WC, Lyžiarskom vleku CL 1000 Špania dolina a Lyžiarskom vleku VL 500 Šachtička.***

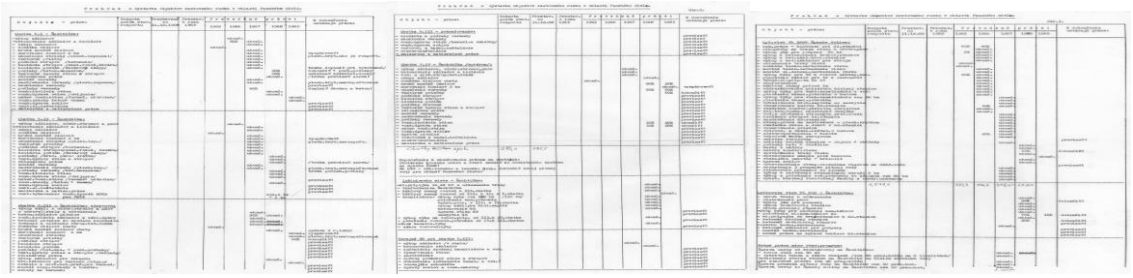

Archívny dokument : ***Komentár k Prehľadu o výstavbe zariadení CR v oblasti Panského dielu - text :***
I. Zhodnotenie postupu stavebných prác a dodávok : *S výstavbou lyžiarskych zariadení, najmä lyžiarskeho vleku v oblasti Panského dielu sa začalo vážne uvažovať v roku 1964 na návrh lyžiarskeho oddielu TJ Červená hviezda Banská Bystrica. V tomto roku bola táto akcia aj zapísaná do plánu investičnej výstavby z prostriedkov ČSTV pod priamym investorstvom TJ ČH Banská Bystrica. V roku 1964 neboli však zo strany tohto investora plnené investorské povinnosti, všetky objednávky a styk s Transportou n.p. vykonával Krajský výbor ČSTV v Ban.Bystrici. Rovnaká situácia bola i v roku 1965. Keďže hrozilo opätovné prepadnutie finančných prostriedkov i v roku 1966, komisia*

výstavby KV ČSTV ponúkla priame investorstvo Tj Lokomotíva Banská Bystrica, ktorá mala vytvorené predpoklady realizácie tejto investície prostredníctvom svojho účelového zariadenia. Táto zmena bola schválená predsedníctvom KV ČSTV v Banskej Bystrici dňa 15.9.1966.
Pôvodný zámer výstavby uvažoval len s lyžiarskym vlekom VL 1000 a malou chatou pri údolnej stanici vo forme čakárne na autobus a ohrievárne. Uvažovaný náklad bol 674.100 Kčs a tento bol schválený Predsedníctvom KV ČSTV v Banskej Bystrici dňa 5.8.1965.
Koncom roku 1965 vznikla na základe ponuky pracovníkov Výboru pre cestovný ruch pri SNR v Bratislave možnosť s výstavbou vleku riešiť aj ubytovaciu a čiastočne aj stravovaciu kapacitu dodávkou 4 kusov drevených chát z dovozu SSSR. V tom istom období komisia výstavby KV ČSTV riešila komplexný návrh využitia oblasti Panského dielu pre lyžovanie a turistiku ako prímestskú rekreačnú oblasť. Zámery uvažovali s využitím sedla Šachtička s tradíciou partizánskej činnosti a severného svahu Panského dielu pre širšie možnosti pre lyžovanie. Na návrh TJ Lokomotívy došlo k prehodnoteniu doterajších zámerov výstavby a bolo rozhodnuté prepracovať existujúci projekt lyžiarskeho vleku VL 1000 a tento rozšíriť o výstavbu chatiek s umiestnením na Šachtičke s prislúchajúcimi vyvolanými investíciami.
Nový projekt predstavoval finančnú hodnotu 1,117.000 Kčs v tomto členení na objekty : Lyž.vlek : technológia (včít.montáže)+Stavebná časť a Príprava územia(úprava trasy a terénov).....
Výstavba bola aj podľa týchto objektov organizovaná. Časový postup prác je vyjadrený v tabuľke.....
Počas výstavby bol zámer upravovaný v niektorých detailoch. Napr. projekt údolnej stanice lyžiarskeho vleku VL 1000 v snahe dodržať „čistú“ prevádzku lyžiarskeho vleku, t.j. odstránenie spoločných komunikácií prichádzajúcich a odchádzajúcich lyžiarov s lyžiarmi pri pokladni, alebo na trase, navrhoval vstup do budovy údolnej stanice od štátnej cesty, avšak pre znížený finančný objem (247.300 Kčs) nepočítal s nadmernými násypmi a spevňovaním svahu pred budovou. Preto bola počas výstavby zmenená dispozícia objektu, čo bolo podľa môjho názoru len v prospech objektu čo do vnútorného riešenia. Ďalej : pre zabezpečenie dostatočných prevádzkových priestorov u chatiek na Šachtičke (sklad tovaru a pod.) bola chatka č.3 riešená atypicky s podpivničením a rozšírenou terasou. Pri tejto chatke boli osobitne riešené hygienické zariadenia, aby sa umožnil verejný provoz. Tak isto je použité toto riešenie, aj keď v menšom rozsahu u chatky č.4. Aj keď rozšírenie stavebného programu oproti pôvodným zámerom je z určitého hľadiska porušením investičnej disciplíny, pri prevádzaní stavby vo vlastnej réžii a pri oduševnení pracovníkov bolo toto možné previesť bez narušenia prídelu finančných prostriedkov, ako je zrejmé z finančného hodnotenia.Závažným nedostatkom budovania objektov na Panskom dieli je pitná voda. Zatiaľ čo pri vleku VL 1000 na Španej doline sa tento problém dal riešiť zachytením niekoľkých prameňov a zvedením do studne, pričom podľa chemických rozborov je voda nezávadná a je povolené ju používať, v oblasti Šachtičky je toto zatiaľ neriešené. V priebehu rokov 1966-1968 sme niekoľkokrát jednali s odborom vodného hospodárstva ONV o riešenie, ktoré sa naskytlo pri zamýšľanej výstavbe rekreačného zariadenia CO, k dnešnému dňu však nie je výhľad na urýchlenú realizáciu. Keďže poznám podmienky vodných zdrojov v okolí Šachtičky, navrhujem zachytenie prameňa „Dobrá voda“ nad obcou Špania Dolina pri ceste na Šachtičku, kde je výhoda výdatného prameňa, blízkosť zdroja el.energie. Túto vodu tlačiť do prečerpávacej Darlingovej medzistanice pri údolnej stanici vleku VL 500 a ztadiaľ do chatiek. Strojne sa dá previesť cca ¼ prác.
V roku 1967 bola pripravovaná ďalšia akcia na kompletizáciu zariadení CR na Panskom dieli a to výstavba lyžiarskeho vleku VL 500 zo Šachtičky na Panský diel. Na akciu bola vypracovaná investičná úloha s investičným nákladom cca 990.000 Kčs. Výbor pre cestovný ruch pri SNR pridelil na túto akciu finančný podiel 450.000 Kčs. Časový postup prác a dodávok je obsiahnutý v tabuľke prehľadu, finančné zhodnotenie je na osobitnom mieste.
II. Finančné zhodnotenie :
Rozpočtové čiastky vyplývajú zo súhrnného rozpočtu stavby schváleného Predsedníctvom KV ČSTV v Banskej Bystrici dňa 15.9.1966 v objeme 1,117.000 Kčs a upraveného rozpočtu stavby indexami r.1967 podľa vyhl.SKT č.107/1966 Zb. na objem 1,297.600 Kčs.....
Na dokončenie hore uvedených objektov v rozsahu prác uvažovaných tabuľkovým prehľadom ostala čiastka 104.800 Kčs, ktorá bola dostatočná na úplné dokončenie v r.1969.V roku 1969 a 1970 bola z týchto prostriedkov odčerpaná čiastka 93.520,90 Kčs. ....
Zostatok finančných prostriedkov vo výške cca 20.000 Kčs zrejme nebol dostačujúci na dokončenie uvažovanej investície. Preto bolo v roku 1968 jednané s KVUS Banská Bystrica o finančnú spoluúčasť na položení el.kábla zo Šachtičky na Panský diel s tým, že el.zdroj na Šachtičke umožní bezporuchovosť signálneho osvetlenia na Panskom dieli. Výsledkom bola dohoda o prídelu cca 62.000 Kčs pre TJ Lokomotíva, ktorá sa zaviazala previesť položenie kábla a so zapojením rozvodnej skrinky na stožiari. Toto bolo prevedené a finančné prostriedky boli v roku 1969 aj odčerpané, čo sa však neprejavuje v konečnom výsledku postupu prác za rok 1969. S prídelom fin.prostriedkov od KVUS bola reálna možnosť ukončiť práce Na lyžiarskom vleku VL 500, zvlášť s využitím odborných prác pri montáži vleku vlastnými zamestnancami, ktorí boli za tým účelom vyslaní v roku 1968 na školenie výťahárov.
Záverečný návrh :
Vzhľadom k tomu, že finančné dotácie na ukončenie objektov cestovného ruchu na Panskom dieli sú k dnešnému dňu takmer vyčerpané, pričom objekty v súčasnom stave okrem lyžiarskeho vleku VL 1000 s údolnou stanicou nie sú schopné prevádzky, navrhujem previesť tieto opatrenia :
1. Predložené zhodnotenie postupu prác a finančné zhodnotenie podrobiť hĺbkovej revízii podľa skutočne prevedených výmerov a v cenovej úrovni obdobia prevádzania prác. Previesť v máji – júni 1971 Zodp.: OV STO Banská Bystrica
2. Osobitne preveriť fakturačnú činnosť v roku 1969 a 1970 so zreteľom na vynaložené finančné prostriedky na iný účel ako investičnú výstavbu. Previesť v decembri 1970 Zodp.:OV STO Banská bystrica
3. Pri prípadných zistených závadách z šetrenia pod bodom 1. A 2., alebo v prípade zneužitia finančných prostriedkov na iné účely, ako boli určené, vyvodiť trestné sankcie voči osobám zodpovedajúcim v príslušnom období. Zodp.:OV STO B.Bystrica
Z hľadiska ukončenia rozostavaných akcií a uvedenia do prevádzky :
1. Prešetriť možnosti finančného krytia(dodatočného) živelnej pohromy na lyž.vleku VL 1000 s dodatočným zúčtovaním v prospech investičných zdrojov
2. Zamedziť ďalšej možnosti zosuvu pôdy na lyž.vleku VL 1000 zabezpečením finančných prostriedkov na vybudovanie oporného mútu. Táto požiadavka bola už viackrát uplatňovaná !
3. Najsť možnosti finančného vykrytia na ukončenie rozostavaných stavieb t.j.:- lyž.vlek VL 1000 + chatky a -lyž.vlek VL 500
4. Dať odborne posúdiť návrh zachytenie pitnej vody „Dobrá voda“, po odsúhlasení vyhotoviť projekty a zabezpečiť finančné prostriedky na realizáciu v roku 1971. V Banskej Bystrici, dňa 17.11.1970 Spracoval : Mazal Anton (vl.r.podpis)
- In: ARCHÍV KST LOKO : Súbor Telovýchovná jednota Lokomotíva

Archívny dokument : ***Dodatková správa - Ku prevedeným kontrolám faktúr a prác na lyžiarskom vleku VL 1000, VL 500 a 4 chatiek Špania dolina – Panský diel.-*** *s.Mazal spracoval Prehľadné tabuľky prevedených a neprevedených prác na horeuvedených objektoch. Expert uznáva rozsah prevedených a neprevedených prác, nakoľko sú v súlade so skutočnosťou. Expert odhaduje potrebu finančných prostriedkov na dokončenie :*
Dokončenie chatiek 4 ks. / vleku VL 500 / strieška nad údolnou stanicou/dokončenie vleku VL 1000 / Verejné WC Šachtička
Spolu potreba financovania na dokončenie 215.300 Kčs. ***V Banskej Bystrici, dňa 18.11.1970 Expert (vl.r.podpis)***
- In: ARCHÍV KST LOKO : Súbor Telovýchovná jednota Lokomotíva

Archívny dokument : ***List od TJ Lokomotíva BB zo 17.12.1970 adresovaný : Okresný národný výbor, finančná komisia B.Bystrica.- Vec: Žiadosť o poskytnutie fin.výpomoci, č.j.482/12-1970 (žiadosť o 200.000 Kčs na dokončenie chatiek na Šachtičke)***

1972

Archívny dokument : ***Záznam z výberu staveniska pre výstavbu Učebného strediska Šachtičky (Panský diel) Banská Bystrica, konaného 13.3.1972 -*** *Po oboznámení s inv.zámerom zaujali zástupcovia prizvaných organizácií tieto stanoviská :*
Za OHS – žiada predloženie projektovej úlohy a projektu pred schválením na vyjadrenie
Za ÚHA BB – doporučuje, aby v priestore Šachtičky nebola v budúcnosti povoľovaná výstavba súkromných chatiek. S navrhovaným územím pre Učebné stredisko súhlasí.
Za Štátne lesy a ONV O PLVHP žiadajú zástupcovia preukázať, či dané územie bolo riešené PÚP, kedy a kým bol schválený. Upozorňujú, že ak bude potrebné meniť na viac ako 5 ha lesa plán z hospodárskeho na účelový, alebo odlesniť, musí byť daný súhlas SKNV odboru PLVHP.
Zastavovací plán a komunikácie konzultovať s obidvoma zainteresovanými lesnými závodmi BB a Slovenská Ľupča, za účelom doriešenia nevyhnutných manipulačných plôch pre ťažbu dreva a koordinácie s generálnym plánom lesnej dopravnej siete.
Zástupcovia TJ Lokomotíva žiadajú osobitné jednanie vo veci uvoľnenia, resp. majetkovoprávneho usporiadania ich investícií.
Ide o 4 chatky TJ Lokomotíva, ktoré sa nachádzajú v priestore zaradenia budúceho učebného strediska a prívodu v-n-el. s trafostanicou, ktoré sú majetkom TJ Lokomotíva*.*
Zástupca SSE potvrdil, že pre potreby výstavby je zabezpečený v transformátore v areáli staveniska dostatočný príkon a pre potreby prevádzky učebného strediska bude možné zabezpečiť aj vyšší príkon výmenou transformátora. Hlavným technickým problémom pre projektové riešenie a realizáciu je otázka vodných zdrojov. Vodné zdroje nachádzajúce sa od staveniska v okruhu cca do 1500 m, neboli sledované a okrem jedného „Selčan dolina“ neboli ani zachytené. Bude nutné, aby STEVAK ihneď pristúpili k zachyteniu prameňov v Nemčan doline a spracovali štúdiu, ktorá by rozšírila možnosti použitia zdrojov vody v Selčan doline a Nemčan doline.
- In: ARCHÍV KST LOKO : Súbor Telovýchovná jednota Lokomotíva

Archívny dokument : ***Dohoda uzavretá dňa 6.11.1972 na Stavoinveste B.Bystrica medzi TJ Lokomotíva Banská Bystrica a SKNV BB zastúpeným Stavoinvestou o asanácii chát, odovzdaní ostatných vybudovaných zariadení a vstupe na pozemky v kat.úz.Špania Dolina v súvislosti s výstavbou Učebného strediska Šachtičky.***
V súvislosti s výstavbou Učebného strediska Šachtičky požiadala Stavoinvesta BB v zastúpení SKNV BB TJ Lokomotívu BB o súhlas k odovzdaniu na asanáciu štyroch rozostavaných chát, el.prípojky VN a súhlas vstupu na pozemok v rozsahu, ktorý určil generálny projektant učebného strediska. K tomuto jednaniu dochádza na základe predbežného jednania a dohody medzi TJ Lokomotíva BB a SKNV. Na základe uvedených skutočností objednala Stavoinvesta BB znalecký posudok na 4 rozostavané chaty, ktoré prichádzajú k asanácii. Podla spracovaného posudku z 3.11.1972 je hodnota všetkých štyroch chát 51.692.-Kčs, zastavaná plocha 222,42 m2.
TJ Lokomotíva BB dáva súhlas k asanácii týchto chát, žiada však investora učebného strediska, aby vybudoval náhradný objekt v areáli Šachtičiek podľa návrhu generálneho projektanta tak, aby mohli byť vhodne využívané budované športové zariadenia. Vecná náhrada za objekty a investície nachádzajúce sa na dotknutom pozemku, sa dorieši podľa osobitnej dohody o odovzdaní náhradného objektu, ktorý počas výstavby bude slúžiť ako sociálne zariadenie do prevádzkovania TJ Lokomotíva BB*. Náhrada za VN prípojku sa bude riešiť s ostatnými uvažovanými užívateľmi za účasti sez BB počas realizácie stavby Učebného strediska Šachtičky.*
TJ Lokomotíva BB dáva dnešným dňom súhlas k vstupu na pozemok a k asanácii s tým, aby investor zabezpečil prevod správy dotknutých pozemkov od Štátnych lesov BB, od ktorých má TJ pozemky v prenájme.
Za Lokomotívu BB Anton Brziak (podpis) Za SKNV(podpis) Za Stavoinvestu (dva podpisy)
- In: ARCHÍV KST LOKO : Súbor Telovýchovná jednota Lokomotíva

Archívny dokument : ***Znalecký posudok vo veci určenia hodnoty štyroch rekreačných chát vlastníka TJ Loko Banská Bystrica,*** *postavených na pozemku parc.č.991 zvanom Šachtičky v kat.území Špania Dolina (Vypracoval znalec dňa 3.11.1972 a* ***hodnotu všetkých štyroch chát určil na 51.692.-Kčs) + Snímka z pozemkovej mapy – parcela č.991 (Šachtička) - In: ARCHÍV KST LOKO : Súbor Telovýchovná jednota Lokomotíva***

1973

Archívny dokument : ***Pozvánka na výrobný výbor na akciu Urbanistická štúdia Panský diel, ktorý sa bude konať 18.7.1973 na Stavoprojekte v Banskej Bystrici.***

...a tak Lokomotíva definitívne odfučala zo Šachtičky...

1984

Archívny dokument : ***Správa o činnosti TJ Lokomotíva od jej založenia dňa 3.septembra 1954 -napísal Anton Brziak.*** *Príležitosťou bola* ***slávnostná schôdza k 30.výročiu TJ Lokomotíva Banská Bystrica dňa 23.11.1984****–Správa má 7 strojopisných a uvádza pomerne vyčerpávajúcu chronológiu činnosti i ľudí ktorí sa do nej zapájali.* ***Uvádza, že turistický oddiel prijala TJ Lokomotíva do svojich radov v roku 1957 spolu s odd.cyklistiky... ....prvé dokumenty o turistickom odd. sa zachovali len z roku 1963 (plán činnosti) a z roku 1964(propozície II.ročníka LPPR) . Priebežnému budovaniu archívu sa venuje pozornosť len od roku 1968, zásluhou Olgy Národovej-Kaliskej. Funkcie predsedov v šesťdesiatych rokoch vykonávali Ing.Ján Petian, Ľudovít Mattertaj a od roku 1974 Dušan Kaliský***

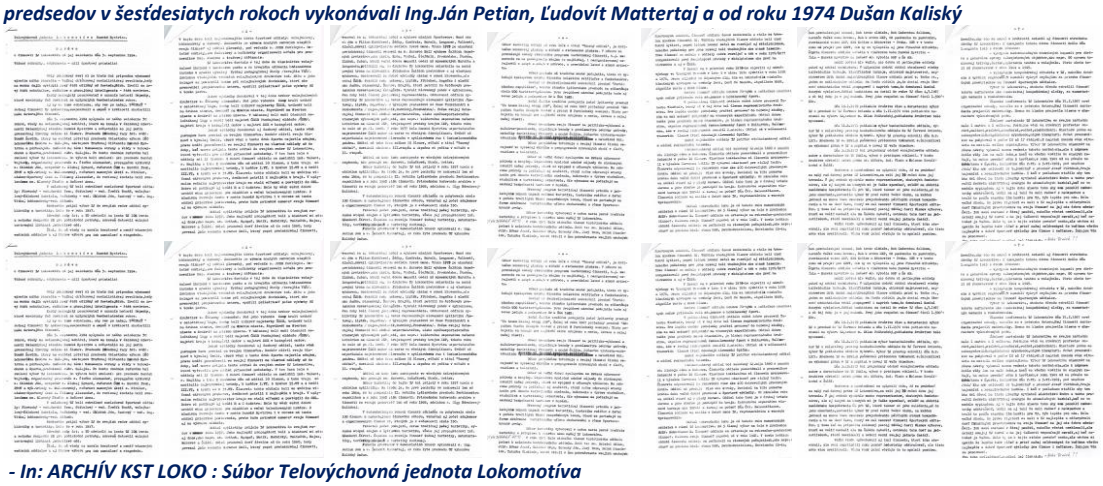

- In: ARCHÍV KST LOKO : Súbor Telovýchovná jednota Lokomotíva

1990

Archívny dokument : ***2 Listy od TJ Loko z 17.1.1990 a 29.12.1990 adresované SKNV Banská Bystrica – Vec: Náhrada za chatky TJ Loko na Šachtičke*** *(v zmysle Dohody zo 6.11.1972 kde je znenie „ Vecná náhrada za objekty a investície nachádzajúce sa na dotknutom pozemku, sa dorieši podľa osobitnej dohody o odovzdaní náhradného objektu, ktorý počas výstavby bude slúžiť ako sociálne zariadenie, do prevádzkovania TJ Lokomotíva B.Bystrica“)*

(SKNV rozhodol na pozemku TJ Loko postaviť svoje učebné zariadenie, prostredníctvom Stavoinvesty BB na základe dohody z 6.11.1972 sa preto asanovali rozostavené zruby TJ Loko na Šachtičke, ako náhradu mala TJ dostať náhradný objekt (zrubové zariadenie slúžiace počas výstavby na Šachtičke. Dosiaľ nie je vysporiadané, preto TJ Loko BB žiada o pridelenie uvedeného zariadenia SKNV do správy TJ Lokomotíva). - In: ARCHÍV KST LOKO : Súbor Telovýchovná jednota Lokomotíva

Archívny dokument : List od TJ Lokomotíva Banská Bystrica zo 17.1.1990 adresovaný : Rada SKNV Banská Bystrica

TJ Lokomotíva Banská Bystrica patrí medzi najstaršie telovýchovné organizácie a dosiahnutými výsledkami dokázala, že je dôstojným reprezentantom športovej i turistickej činnosti mesta Banská Bystrica. Pre zabezpečenie pravidelnej činnosti budovala TJ Lokomotíva viacero športových zariadení, medzi ktoré patrilo aj budovanie turisticko-lyžiarskeho zázemia Banskej Bystrice v oblasti Panského dielu.

Dobudovanie výstavby turistickej i ubytovacej kapacity v sedle Šachtičky nemohlo byť dokončené len preto, že o uvedenú oblasť sa začal zaujímať Stredoslovenský krajský národný výbor, ktorý sa rozhodol na pozemku určenom pre výstavbu chatiek TJ Lokomotíva vybudovať Učebné stredisko Šachtičky. *Na základe tohto rozhodnutia vstúpil SKNV prostredníctvom Stavoinvesty Banská Bystrica do jednania s TJ Lokomotíva a dohodou zo dňa 6.11.1972 sa dohodli, že TJ Lokomotíva dáva súhlas vstupu na jej pozemok a na asanáciu rozostavaných chatiek, ako aj elektrickej prípojky VN.* ***Ako vecnú náhradu pre TJ Lokomotíva, mal SKNV odovzdať náhradný objekt a to zrubovú chatu v areáli Šachtička, ktorá mala byť postavená ako sociálne zariadenie slúžiace počas výstavby. SKNV sa do dnešného dňa materiálne nevysporiadal s TJ Lokomotíva Banská Bystrica.***

Najaktívnejšiu činnosť v našej TJ od samého začiatku vykazujú turisti. Patria svojou aktivitou medzi najagilnejšie odbory turistiky na Slovensku. Svojou pravidelnou činnosťou a propagáciou umožňujú množstvu našich občanov pravidelnú turistickú aktivitu. Turisti mali rozhodujúci podiel aj na budovaní spomenutého turistického strediska na Šachtičke, kde odpracovali stovky dobrovoľných brigádnickych hodín a preto majú morálne právo požadovať prinavrátenie objektov v uvedenej lokalite.Preto TJ Lokomotíva Banská Bystrica konkretizuje požiadavku okresných telovýchovných organizácií OV ČSZTV o pridelenie učebno-rekreačného zariadenia SKNV pre telovýchovné účely ***a žiada o pridelenie Učebno-rekreačného zariadenia SKNV na Šachtičke do majetku TJ Lokomotíva.*** *TJ Lokomotíva sa zaväzuje, že objekt bude prevádzkovať a vytvorí také podmienky, aby slúžil širokej verejnosti v prospech rozvoja športu a turistiky.*

Prejednané a schválené výborom TJ Lokomotíva Banská Bystrica dňa 16.1.1990 a konferenciou Odboru turistiky TJ Lokomotíva Banská Bystrica dňa 16.1.1990. Dušan Kaliský,tajomník TJ Lokomotíva Ján Kostráb, predseda TJ Lokomotíva

Prílohy : *1/ Záznam z výberu staveniska zo dňa 13.3.1972 2/ Zápis z výrobného výboru zo dňa 19.5.1972 3/ Dohoda zo dňa 6.11.1972*

- In: ARCHÍV KST LOKO : Súbor Telovýchovná jednota Lokomotíva

2010

BURKOVSKÝ, Július-KALISKÝ, Dušan *:* ***Chata na Panskom dieli. História turistických chát v okolí Banskej Bystrice. –***

In: Bystrický Permon. -Roč.8, č.3 (september 2010), s.11.- ***Časť textu o chatách TJ Lokomotíva na Šachtičke pod Panským dielom :***

Po vojne na podnet Vládneho výboru pre cestovný ruch pri SNR v r. 1965 sa podujala TJ Lokomotíva vybudovať v oblasti Panského dielu pre lyžovanie a turistiku prímestskú rekreačnú oblasť. V r. 1968 bol už v prevádzke na Španej Doline 1 000 m dlhý lyžiarsky vlek s údolnou stanicou, v ktorej bol Loko-klub s kuchynkou a priestorom pre ubytovanie asi 10 ľudí.

Pod Panským dielom v sedle Šachtička začala TJ budovať za pomoci turistov, ktorí tam odpracovali stovky brigádnických hodín, 4 zrubové chatky a 500 m dlhý lyžiarsky vlek na Panský diel. Tesne pred dokončením realizácie Chatovej základne TJ Lokomotíva pod Panským dielom sa začal v r. 1971 zaujímať o túto atraktívnu oblasť Stredoslovenský krajský národný výbor (S-KNV), ktorý sa rozhodol na pozemku pôvodne určenom na výstavbu chatiek vybudovať Učebné stredisko Šachtičky. A tak namiesto Chatovej základne TJ Lokomotíva pod Panským dielom na Šachtičke potom vyrástol veľký rekreačný objekt S-KNV, v ktorom niekoľko rokov sídlila Krajská politická škola. V súčasnosti sa tam nachádza moderný rekreačný areál Šachtička s horským hotelom, lyžiarskymi vlekmi, zjazdovkami a ďalšou vybavenosťou.

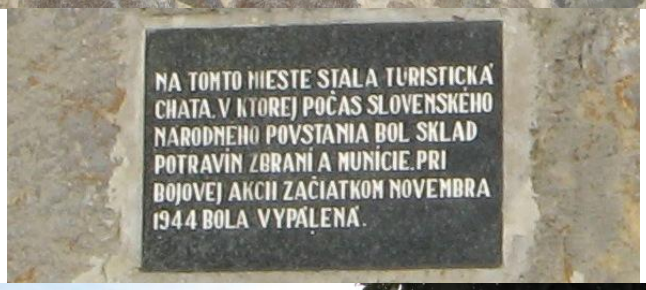

Pamätník na mieste pôvodnej chaty KSTL v sedle Šachtička pod Panským dielom - Foto O.Kaliská v roku 2007